

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:
Enostolpna petitna vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
obrazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo: neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Db Krekovi 60-letnici.

Pravijo, da doseže veliki mož s spomi-
nom nase, česar ni mogla doseči njegova pri-
jetnost. Če je že navadnemu zemljanu dosti-
krat življenje prekratko za izvedbo njegovih
načrtov, kako težko mora biti včasih pustiti
nade veleumu, ki vidi pred seboj še dela za
desetletja! A sreča — če smemo tako reči —
vekega moža je to, da — ne umrje. Non
omnis moriar (ne bom ves umrl) velja zanj
ne samo glede slave, tudi v tem, da se po-
mejši rodovi trudijo nadaljevati pokojnikovo
delo, obvarovati pred razpadom to, kar je za-
snoval pokojnik trajno vrednega.

Ob obletnicah velikih mož se v nas samo
po sebi rodi vprašanje: v čem obstoji velika
dediščina pokojnikova, ki jo moramo ne le
ohraniti, ampak tudi nadaljevati?

Trajalo bo bržkone še precej časa, preden
bomo dobili pravo razdaljo in pravo merilo
za presojo Krekovega pomena in njegove ve-
ličine. V nastopnih vrsticah hočemo sprožiti
samo par dvignilo na vprašanje, kaj je Kreka tako
visoko dvignilo nad povprečnost in s tako
magnetično silo privlačilo srca k njemu.

Eden izmed vzrokov, zakaj je Krek tako
zmagovito prodiral s svojimi idejami med
vrste ročnih in duševnih delavcev, je bil go-
tovo ta, da je Krek združeval v svojih nazorih
v bistvu vse, kar je bilo na kateremkoli jav-
nem pokretu pri nas takega, da je moglo na-
vdušiti mladega človeka. Veran katoličan je
opazoval z zanimanjem, kako je na preprost,

a vendar povsem originalen način živel v
njem krščanstvo; po svojem strogo znanstven-
nem mišljenju brez predsodkov, po svoji kri-
tični metodi pri razpravi o znanstvenem vpra-
šanju katerekoli vrste je impeniral svobodno-
mislecu; tisti, v čigar glavi je živel slika raz-
mer za rod, ki se rojen ni, je gledal v Kreku
orjaškega borilca za rod bodočnosti; naciona-
list je moral priznati Kreku, da je Krek do-
kumentiral svoje slovanstvo na najlepši način
s tem, da se je naučil jezika vseh slovanskih
narodov, se razgovarjal z njihovimi zastopniki
v njihovem jeziku in seznanjal Slovence z
ostalimi Slovani in ostale Slovence s Slovenci;
kozmpopolit je zrl z zaupanjem na moža, ki ni
samo nobenega verza tako rad citiral kakor
blagovest, »da smo ljudje vsi bratje, bratje
vsi narodi, da ljubiti moramo se,« ampak ki je
tudi delal ob vsaki priliki na to, da se doseže
sporazum od naroda do naroda; v čigar srcu
je gorela ljubezen do svobode, ta je našel v
Kreku somišljenika, ki mu je govoril: »Pro-
stost, to je nekaj, za kar bi rad dal svojo krič;
zastopnik avtoritete pa je bil pomirjen, ko je
bral v Socializmu: »Če bi mogli s svojim gla-
som pretresti zemljo, ali če bi mogli vsaj seči
v vsako slovensko srce, potem bi bil naš prvi
opomin: Spoštujmo cerkveno oblast! Če se ta
zaničuje in smeši, gine hkrati državna, sta-
novska, narodna in očetna oblast.«

Od vsakega gibanja, kar jih je ogrevalo
na Slovenskem srca ljudi — in v tem smo si
danes že na jasnem, da je vsako gibanje imelo
na sebi tudi nekaj zdravega — je imel Krek
na sebi dober del tega, kar je prinašalo tisto
gibanje zdravega in resničnega. Zato se ni
čuditi, če so gledale stotine v Kreku nekako
zadnje inštanco za pametno misel. Saj si
Kreka lahko vse vprašal; o vsaki stvari je
imel sodbo, ki je kazala moža močnega inte-
lektla, širokih grudi in dobrega srca. Vedno
sem imel o njem vtis, da je bil to naš sloven-
ski kralj; v njegovem srcu je bilo prostora za
vse, na njem je našla umevajočega pospeše-
vatelja vsaka dobra stvar. Bil je v vsakem
oziru eden izmed naših najnaprednejših in
najmodernejših mož, kar smo jih imeli, zraven
pa po nesmrtni Zupančičevi označbi preprost
in dober kakor vsakdanji kruh. I. Dolenc.

Nemški državni zbor sprejel locarnsko pogodbo

VELIKA VAŽNOST TEGA DEJSTVA.

Berlin, 26. nov. (Izv.) V državnem zboru
se je danes vršilo glasovanje o locarnski po-
godbi. Glasovalo je 400 poslancev. Za pogodbo
je glasovalo 241, proti pa 159 poslancev. Gla-
sovanja se ni vzdržal noben poslanec.

To glasovanje je dalekosežnega pomena
za ves mednarodni položaj v Evropi, dasi bi
bil po ustavi mogel predsednik nemške repu-
like pogodbo sam podpisati, ako bi je ne bil
hotel državni zbor. Priznanje pogodbe po
državnem zboru daje pogodbi značaj akta, ki

ga odobruje tudi večina nemškega naroda, uvi-
devač ogromno korist, ki izvira iz te po-
godbe ne samo za pomirjenje Evrope, ampak
tudi za utrditev položaja Nemčije v zboru na-
rodov.

More se reči, da stopa po sprejetju te po-
godbe od strani ustavnega zastopstva nemške-
ga naroda nemška država zopet na svetovno
pozorišče kot prava in priznana velesila.

Mednarodna politika po sprejetju te po-
godbe stopa v novo fazo.

Radić nemogoč kot odgovoren državnik.

Belgrad, 26. nov. (Izv.) Včerajšnji Radi-
čev demanti in njegovo hvalisanje Mussolinija,
češ da je »organizator vseh novih pozitivnih
moči in preporoditelj Italije na vseh poljih«
itd. itd., je vzbudilo v vseh tukajšnjih krogih
mnogoštevilne komentarje. Splošna sodba je
tako v vladi kakor tudi v opozicijskih kro-
gih in v javnosti, da je Stjepan Radić po obeh
teh demantijah svojega govora postal popolno-
ma nemogoč kot odgovorni minister. Naglaš-
a se, da je bil govor, kakor so ga prinesli bel-
grajski listi, točen stenografski zapisnik nje-
govega govora v Ljubljani. To dokazuje dej-
stvo, da je Stjepan Radić sam v svojem ose-
bnem glasilu »Domu« prinesel ravno tiste dele,
ki jih sedaj demantira, v isti obliki, kakor jih
je prineslo belgrajsko časopisje.

Opozicija naglašja, da zadeva, ki jo je Stje-
pan Radić s svojimi novimi napadi uprizoril,
nikakor ni njegova osebna zadeva. Radić je s
takim nastopom postavil avtoriteto naše drža-

ve v najbolj mučen položaj. Po dosedanjih od-
mevih njegovega govora in demantija v ino-
zemstvu se vidi, da inozemstvo gleda na za-
devo kot na nekakšno državno afero. Inter-
vencija italijanskega poslanika Bordrera je bi-
la usmerjena v tem smislu. Nikakor ni bila
naperjena proti osebi Stjepana Radića marveč
proti njemu kot ministru in članu vlade.

Radićeva bo opozicija storila najenergič-
nejše korake, da v bodoče naše vlade in naše
države ne bodo predstavljali ljudje, ki jo pri
vsakem koraku kompromitirajo. Kar pa se ti-
če Radićevega govora, je treba poudariti in
treba pokazati njegovim pristašem, koliko je
verjeti Radićevim besedam, če sam takoj drugi
dan demantira in pravi, da niso pravilne tiste
besede, ki jih je včeraj govoril; še bolj pa se
osmeši, če danes hvališa Mussolinija, katerega
je včeraj napadal. To ni resna politika, ampak
bi kompromitirala tudi navadnega neodgovor-
nega govornika, kaj še ministra.

Nezadovoljnost prečanskih radikalov z izmozgo- valno finančno politiko Pašić-Radićeve vlade.

URADNIŠTVU SE MESTO BOLJSIH PLAČ NAPOVEDUJE REDUKCIJA IN POVEČANJE
ROKA ZA PRAVICO DO POKOJNINE.

Belgrad, 26. nov. (Izv.) Dopoldne se je
vršila v radikalnem klubu seja, kateri je pri-
sostvovalo precej poslancev. Fin. minister je
imel dolg ekspoz. V začetku ekspozicije je na-
vedel razlike v izdatkih proračuna 1924-25 in
proračuna 1925-26. Proračun se je vsled tega
povečal, pravi fin. minister, ker so se gradile
nove železnice, šole in pa radi vojaštva. To
so bile potrebne stvari.

Nato je finančni min. ster govoril o izdat-
kih za plače uradnikov, častnikov, invalidov
in upokojencem. Minister je mnenja, da ti iz-
datki preveč obremenjujejo naš proračun. Radi
tega bo reduciral uradništvo. V dvana-
stih je določeno, da bodo uradniki namesto

po 10 šole po 15 letih dobili pravico do po-
kojnine. Nadalje je govoril o nekaterih dru-
gih vprašanjih.

Njegov ekspoz je naletel na slab odmev
me odposlanci radikalnega kluba. Veliko za-
nimanje je vzbudil govor posl. Grgina na seji
fin. odbora. M. si se, da je Grginov govor od-
mev razpoloženja večine poslancev radikalne-
ga kluba in da bi moral fin. minister izjaviti
posledice. Vsekakor je ta preokret prečanskih
radikalov zanimiv, ker je jasno, da tudi drugi
poslanci radikalne stranke iz prečanskih kra-
jev ne morejo več pred svojimi volivci nositi
odgovornosti za odločno protiprečansko poli-
tiko, ki jo izvaja Radić-Pašićeva vlada.

Kako se pod Pašić-Radićevo vlado izmozgujejo prečanski kraji.

RADIKALNI POSLANEC GRGIN V FINANČNEM ODBORU NAPADA NEMORALNO FIN.
POLITIKO VLADE. — STOJADINOVIC IZJAVLJA, DA NE BI IMEL DOHODKOV, ČE NE
BI MOLZEL PREČANOV. — POSLANEC PUCEL GLASOVAL ZA DAVČNO PREOBREME-
NITEV SLOVENIJE PO DVANAJSTINAH.

Belgrad, 26. nov. (Izv.) Na današnji seji
fin. odbora je v imenu vladne večine govoril
radikalni posl. Grgin, ki je z ostrimi bese-
dami obsojal vladno finančno politiko. Izjavil
je, da je ta politika, posebno kolikor se tiče
prečanskih krajev, nemoralna in da je ne bo
več podpiral, če se vsaj pri rednem proračunu
ta finančna politika ne bo temeljito spreme-
nila. Tudi za dvanajestine ne bo glasoval, če
vlada ne ukine vsaj najbolj nemoralnega za-
kona, to je zakona o davku na imovino.

Grgin je ostro napadel politiko finančne-
ga ministra, ki dela veliksanske investicije za
državne zgradbe, železnice in palače iz veda-
ga proračuna. Istotako je Grgin zelo ostro go-
voril proti posl. Demetroviću, ki je na vče-
rajšnji seji v imenu samostojnih demokratov
nastopil v debati proti dvanajestinam. Ugotovil
je, da so samostojni demokrati dolgo časa po-
magali izvajati to politiko. Za časa njihove
vlade so bile uvedene iste stvari, kakor so se-
daj na dnevnem redu. Grginov govor je vzbudi-
l veliko pozornost.

Fin. minister Stojadinović je moral sam
priznati, da so res velike neenakosti. Opraviče-

val se je s tem, češ da ne more od nikoder do-
biti nadomestka, če bi omilil davčne dajatve in
izvrševanje davčnih zakonov v prečanskih
krajih, ker bi nastal velik primanjkljaj v do-
hodkih.

Opozicija je vpadala, da to prav lahko
stori če Srbijo pritegne k večjemu plačevanju
davkov. Prečani niso molzna krava za vlado,
je klicala opozicija.

Po govoru ministra Stojadinovića je bilo
glasovanje. Glasovalo je vseh 30 članov fin.
odbora. 19 članov je glasovalo za dvanajestine,
11 pa proti. Z vladno večino je glasoval tudi
posl. Pucelj, ki je neglede na številne pritožbe
iz Slovenije, ki prihajajo od vseh strani in od
vseh krogov neglede na politične stranke, gla-
soval na Radićevo komando za predložene
dvanajestine.

Oba člana Jugosl. kluba v fin odboru dr.
Kulovec in Vladimir Pušenjak sta gla-
sovala proti dvanajestinam.

Specialna debata.

Takoj po glasovanju se je prešlo na spe-
cialno debato o dvanajestinah. V specialni de-

bati je nastopil dr. Žerjav, ki se je danes
končno le udeležil te važne razprave v fin. od-
boru. Takoj pri razpravi o prvem oddelku je
prišel s spreminjevalnimi predlogi, ki spadajo
v drugi oddelek, s čemer je pokazal, kako
»globoko« je prešturil ta najvažnejši zakon.
Zato ga je predsednik opozoril, da spadajo ne-
kateri njegovi predlogi šele v drugi oddelek.

Kljub temu je dr. Žerjav v zelo mili obliki
nadaljeval s svojimi predlogi. Seveda so se
člani opozicije in vladne večine hudomušno
muzali, zakaj ni teh stvari kot bivši minister
zagovarjal, oziroma izpeljal, ko je bila njego-
va stranka par let na vladi in on sam celo leto
minister.

Nato je govoril Radićev nečak posl. Ja-
gatić, ki je izredno ostro govoril proti svo-
jemu ujcu. Če se šef druge vladne stranke St.
Radić ni brigal niti za svoj rodni kraj, za svo-
jo rodno vas, ki je vsa pod vodo, kako more-
mo od te »seljačke vlade« pričakovati, da se
bo brigala za druge! Govoril je o potrebnih
regulacijah reke Save, ki dela ogromno škodo.

Za Jagatićem je govoril posl. Bazala
(HZ). Ko je prišel s svojo kritiko na resor pro-
svetnega ministra, je protestiral, zakaj pro-
svetni minister ni navzoč v zbornici, ko se ob-
ravnavajo dvanajestine njegovega resora. Pred
par dnevi je pa kar sipal s izjavami o prosvet-
ni politiki. Naj pride sem, da bomo videli ali
so to njegove misli, ali je to politika vlade.

Predsednik fin. odbora najprej izjavi, da
bo prosvetni minister Radić prišel na sejo. Ra-
dić tega je prosil Bazalo, da svoj govor prekine
in ga nadaljuje, ko bo prišel Stjepan Radić na
sejo. Dr. Bazala je na to pristal.

Nato je bila seja prekinjena ob osmih
zvečer.

Ponesrečen prvi nastop St. Radića v skupšči-
ni — Denarja je predvsem treba za vojsko,
vojska pa mora biti miroljubna — Ni treba
toliko fakultet — Radić je zato, da dobijo
uradniki pravico do pokojnine šele po 25 letih.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Ob pol 10 se je
seja nadaljevala. Stjepan Radić je prvič prišel
v skupščinsko dvorano, da kot novoprečeni mi-
nister zagovarja svoj proračun. Pred vhom
so ga čakali čas. karji in ga vprašali o njegovi
avdienci na dvoru. Stjepan Radić je pri tej pri-
liki pokazal svojo veliko državniško pamet.
Odgovoril je, da je bil v dvoru in da je pre-
ložil mnogo ukazov, kralj pa ni hotel vseh po-
pisati. Podpisal je samo nekatere manjše.
Važnejše pa je moral Stjepan Radić vrniti
ukaznemu odboru ministrov.

Po pričetku seje je prvi govoril posl. Ba-
zala. Kot znan strokovnjak in bivši vseučili-
ški profesor je strokovnjaško kritiziral pro-
svetno politiko dosedanje vlade, posebno je
analiziral vse postavke prosvetnega proračuna.
Bazal. govor je bil brezdvoma na višini. Vsi
člani fin. odbora so ga sprejeli z velikim za-
nimanjem.

Za njim je nastopil prosvetni minister
Stjepan Radić. Bil je to prvi njegov nastop
v skupščini. Ta prvi nastop je nudil parla-
mentarcem dovolj zabave. Stjepan Radić, mi-
sleč, da je na kakšnem shodu, je govoril v lje-
vprek, mešal prosveto z vojsko, državo z ljud-
stvom itd. Sploh je govoril popolnoma zmede-
no. Za ilustracijo naj navedemo nekaj njegovih
šlagarjev. Izjavil je:

»Za šole ni treba denarja marveč pameti.
Kruh in duh, to je glavno, ne pa denar. Vse
bo uredil naš slovanski duh. Sploh bomo od-
slej naprej živeli od duha. Denar, to je nepo-
trebna stvar.« Dalje je Stjepan Radić govoril
proti zagrebškemu vseučilišču, češ da se ni
brigalo za sebe. Zato njegove potrebe niso pri-
šle v proračun. Sploh ni treba, da imamo to-
liko fakultet, ker niti dveh ne moremo vzdrže-
vati, kaj šele pet. Izjavil je, da je našel v mi-
nistristvu, kamor je prišel popolno desorgani-
zacijo, politiko in policijo ter strankarstvo.
Nato je razlagal sporazum, češ da je sporazum
urejen na osnovi duha. Nadalje je izjavil, da
mora biti predvsem denar za vojsko. Mi mo-
ramo biti pripravljeni na vojsko, kakor je bila
pripravljena na vojsko Srbija. Nastop naše
vojske pa mora biti miroljuben.

Nato je rekel: »Seminarji morejo obstajati
tudi, če imajo malo knjig.« Kar se tiče služ-
bene dobe profesorjev, ki bi hoteli doseči po-
polno penzijo, je zato, da vsak služi 30 do
35 let. Če se govori o tem, kdo bo prej dobil
pravico za penzijo, potem je on mnenja, da
nikakor ne gre, da bi imeli uradniki pravico
na pokojnino že z 10 ali 15 leti, na katero

število je povišal finančni minister v dvanajstih službeno dobo, marveč je treba imeti 25 let. Uradniki, ki vstopijo v državno službo, nikakor ne smejo špekulirati takoj na penzijo, marveč morajo delati.

V tem žanru in šaljivem tonu je Stjepan Radić še nekaj časa razlagal prosvetno politiko. Njegov ekspezo pa je bil vse drugo, kakor ekspezo prosvetnega ministra, zato mu sploh nihče ni odgovarjal, marveč so se vsi pristržno nasmejali tekcom resnega dela, kakor ga ima finančni odbor. Bil je majhen odmor za poslanca, zastopnika ljudstva, ki se v resnici brigajo za svoje volivce. Ze prvi Radićev nastop je bil s stališča pametne in prave parlamentarne politike popolnoma ponesrečen. Zato se misli, da bo moral Stjepan Radić svojo politiko na pravih parlamentarnih tleh čimprej odigrati. Celo njegovi pristaši, ki so strahoma pričakovali novih izjav svojega predsednika, so nevoljni odšli in se niso hoteli izjaviti o prvem nastopu predsednika pred parlamentarnim forumom.

GOVOR POSLANCA PUŠENJAKA.

V specialni debati o dvanajstih k prvega oddelku je govoril poslanec Pušenjak in zahteval, da se iz odd. 55. izplačajo dolžne pokojnine vsem upokojemcem in invalidom, za katere je stavila delegacija v Ljubljani predloge. Zavzema se za zgradbo šole pri Sv. Primožu nad Muto, katero je sedanja vlada črtala poleg nešteti drugih za prosvetne svrhe potrebnih kreditov. Graja zmanjšanje kreditov za popravilo in vzdrževanje katoliških cerkev, ker zmanjšani krediti ne bodo zadostovali za potrebe. Zavzema se za izplačilo doklada za čezurno delo in ponočno službo policijskih uradnikov v Sloveniji, kakor jih dobivajo policijski uslužbenci v Belgradu, Bosni in v Dalmaciji. V to svrhu naj se ukine čl. 255. fin. zakona in v proračunu določeni krediti naj se izplačajo. Zahteva pojasnilo radi odkupa kopalnice Rosanda. Graja povišanje dispozicijskega fonda za zunanje ministrstvo za več kot 8 milijonov. Protestira proti kreditu 5 milijonov za nagrado nadzornikom pri zgradbi fin. ministrstva. Zavzema se za zahteve uradništva fin. uprave v Sloveniji. Poslanec je mnenja, da je kredit 66 milijonov za orožarno v Kragujevcu v času finančne in gospodarske krize krivičen. Obsoja, da za ceste v Sloveniji ni niti vinarija, četudi so krediti ministrstva za javna dela povečani za 35 milijonov dinarjev. Zakaj se niso uvaževale zahteve gospodarskih krogov v Sloveniji, da se dovolijo naknadni krediti za vzdrževanje obrtno-nadaljevalne šole v Sloveniji? Za razstavo v Philadelphiji pa se je določilo 8 milijonov dinarjev. Poslanec obsoja zmanjšane kredite za kabljeve mreže itd. v Mariboru in Ljubljani. Značilno za naše razmere je, da se nahaja med novimi krediti 1.250.000 Din kot nagrade za osebe, katerim je podeljeno narodno priznanje. Za poškodovance po poplavi pa je izpuščena vsaka vsota za podporo.

AMENDEMENTI IN PREDLOGI JUGOSLOV. KLUBA.

Poslanca Pušenjak in dr. Kulovec sta predlagala nato sledeče amendemente k dvanajstini:

1. Izredne 30 odstotne doklade se ne odmerjajo od onega dela državnih doklad kot dohodnini, ki je nastopila namesto prejšnjih pokrajinskih doklad, v znesku 70 odstotkov.
2. Finančni minister se poblašča, da po predhodnem sklepu ministrskega sveta in pod pogoji, ki jih bo sprejel ministrski svet, podeli občini Ljubljana posojilo v znesku 12 milijonov dinarjev.
3. Ukine se čl. 21. in 31. predloženega zakona o dvanajstinih in čl. 56. zakona o dvanajstinih za april—julij 1925, ki govore o pokojninskih dokladah, o povišanju službenih let za uradnike od 10 na 15 let in o davkih na ročne delavce.
4. Eksistenčni minimum za dohodnino se poviša na 15.000 Din. Skala se v bodoče bere v dinarjih in ne v kronah.
5. Davek na hišno najemnino se izenači v celi državi s tem, da ne presega 10 odstotkov čiste najemnine.
6. Ukine se 30 odstotna doklada, invalidski davek, komorna doklada od tistih dohodnin, ki rezultirajo iz dohodkov, ki so z omejenimi dokladami že obdavčeni.
7. Ukine se 30 odstotna izredna doklada na osebno dohodnino.
8. Za cestne odbore in okrajne zastope v Sloveniji se dovoli kredit 1 in pol milijona dinarjev. Ministru za javna dela se naroča, da jih izplača za vzdrževanje cest.
9. Ukine se čl. 16. zakona o dvanajstinih za avgust—november, ki govori o ugodnostih za sadilce tobaka v Bosni in Hercegovini, katerim so se s tem členom odvzele prejšnje ugodnosti.
10. Ukine se čl. 255. fin. zakona za leto 1924—25, s katerim so se odvzele policijskim uslužbencem nagrade za čezurno delo in ponočno službo.

Nadalje sta poslanka stavila sledeče predloge:

- A. Davčna lestvica § 172. zakona o osebnih davkih se namesto v kronah bere v dinarjih.
- B. V § 173. in 174. zakona o osebnih davkih, oziroma v čl. 146. fin. zakona 20-21 na 5600, na 8400, na 18.000 se zvišajo na 30.000, 40.000, oziroma na 50.000 Din.

Glede invalidskega davka sta predlagala: Dohodnina z državnim pribitkom v Sloveniji in Dalmaciji, potem v Vojvodini, Slavoniji in Hrvatski, se upošteva, in odmeri invalidski davek samo, če dohodki, oziroma deli skupnih dohodkov niso zavezani nobenemu drugemu davku kot dohodnini.

Glede bivših deželnih doklad sta predlagala:

V Sloveniji in Dalmaciji se v postavki za odmero izrednega državnega pribitka ne upošteva tisti del edinstvenih državnih pribitkov, ki nadomeščajo bivše deželne doklade.

Glede hišno-najemninskega davka predlagata:

Stopnje hišno-najemninskega davka se znižajo na stopnje, po katerih se pobirajo ti davki po ostalih krajih Jugoslavije.

Po svojem govoru predlaga poslanec Pušenjak sledečo resolucijo:

»Kraljevska vlada se poziva, da z ozirom na ponovne obljube celokupne vlade in posameznih ministrov in v smislu čl. 116. ustave takoj predloži narodni skupščini zakon o neposrednih davkih v pretni in razpravi.«

Poleg tega so poslanci Jugoslov. kluba podali obširno ločeno mišljenje, v katerem so točno nastikali težavno stanje, ki ga je zadrževala finančna politika sedanje vlade v Sloveniji, in energično zahtevajo, da se s tem izmzgavanjem slovenskega ljudstva čimprej preneha, kajti potrpežljivost slovenskega ljudstva se tira do skrajnih mej.

Belgrad, 27. nov. (Ob 1 ponoči.) Predsednik je izjavil, da z ozirom na to, da je ura 12, ne dovoljuje drugim govornikom govoriti, temveč da se bo odslej samo glasovalo. Kljub protestom opozicije, da pri tako važnih stvareh kakor so dvanajstine, vladna večina nastopa na tak način, je vladna večina preglasovala opozicijo pri glasovanju.

Med glasovanjem je fin. minister k pogl. 1. dal svoje izjave ter obenem izjavil, kateri predlogi so sprejeti, kateri ne. Med drugim je fin. minister sprejel predlog za zmanjšanje davka hišne najmarine. Odslej bodo hišni posestniki v Ljubljani plačevali 12 odstotkov davka, kakor po deželi.

Zanimiv incident se je zgodil, ko so nekateri opozicijski poslanci predlagali, da naj sadilci tobaka na Hrvaškem uživajo iste pravice kakor dosedaj. To je, da ima vsak

sadilec tobaka obdržati 6 kg tobaka in vsak moški član njegove rodbine po 3 kg. Pri tej priliki je vstal poslanec Radićevе stranke g. Preka in izjavil, da bo glasoval proti, če fin. minister tega predloga ne sprejme. Stjepan Radić, ki je ves čas dremal, se je pri tej izjavi zbudil in izjavil: »Ne samo ti Preka, nego čitav klub bo glasoval proti.« Vsled tega neljubega incidenta se je vzmimirala vsa zbornica. Fin. minister je izjavil, da radi te zadeve ne bo delal vprašanja.

GLASOVANJE.

Poslanec Pucelj in vsi radićevci glasujejo proti davčnim olajšavam, kakor jih je predlagal Jugoslovanski klub.

Nato se je prešlo na glasovanje. Večina je sprejela proti radikalnim glasovom, da se sprejme predlog opozicije in Radićevih poslancev, kakor je bil zgoraj omenjen.

Pri čl. 20., ki je kakor znano, odrejen, da se odpravi doklada 5 Din na vsako tono premoga, je fin. minister z ozirom na tozadevne amendemente poslanca Kulovca izjavil da železniški minister ne zahteva striktno izvedbe tega člena. Nato je bil soglasno sprejet predlog, da se ta člen črta iz dvanajstine. Tako je bil ta udarec, ki ga je vladna večina namestila zadati upokojemcem in invalidom, preprečen. Ko so bili sprejeti vladni predlogi, je opozicija zahtevala, da se preide na glasovanje o amendementih, ki jih je ona predložila. V njih so bili predlogi glede davčnih olajšav, ki zelo zadevajo Slovenijo in druge prečanske kraje.

Predsednik fin. odbora je izjavil, da ne dopusti glasovanja o vsakem posameznem členu, marveč da naj se večina izjavi, da li se o njih sploh glasuje ali ne. Vladna večina, med njimi poslanec Pucelj in vsi radićevci so glasovali proti temu, da bi se glasovalo o takem važnem amendementu. S tem so padle vse predlagane davčne olajšave za Slovenijo in druge prečanske kraje v vodo.

Davek na imovino za Hrvatsko in Vojvodino za leto 1925. je ukinjen.

Glasovanje se je potem avtomatično izvršilo. Poslanec Pucelj je glasoval za vse ostale odredbe proti predlogom opozicije. Zato nosi g. Pucelj z radićevci in radikali odgovornost za neznosne davčne razmere v Sloveniji.

Strašno obremenjevanje Slovenije.

POSLANEC PUŠENJAK RAZKRIVA ŠTEVILKE. — SLOVENIJA PLAČUJE NAJVEČ V CELI DRŽAVI. — TEMELJIT OBRAČUN S POSLANCEM PUCLJEM.

Belgrad, 26. nov.

Razprava o dvanajstinih v finančnem odboru je bila tokrat veliko bolj zanimiva, kakor kdaj poprej. Zanimanje za to razpravo o vladnih obremenitvah se čuti v vseh krogih. Ne samo poslanci opozicije, temveč tudi mnogi radikalni poslanci naglašajo, da ljudstvo ne more več prenašati težkih bremen, ki mu jih vedno znova in znova nalaga sedanji finančni minister. Obsodba finančne politike je bila splošna. Mi Slovenci smo tudi to pot imeli svojo izjemo v poslanca Pucelja. Posebno pozornost je bil sprejet v seji odbora dne 25. novembra strokovnjaški govor poslanca Pušenjaka, ki je izjavil med drugim naslednje:

»Predložene dvanajstine so posebno važne, ker so poslednje, ki so dovoljene po zakonu, in segajo v leto 1926., torej čez začetek koledarskega leta, ki je merodajno za naše davčne zakone in v katerem je treba začeti z odplačevanjem vojnih dolgov. Ponovno zahtevamo, da se čimprej predloži proračun in računski zaključki za poslednje proračunsko leto. Gospodarstvo na podlagi dvanajstini naj se vendar enkrat ukine! Dvanajstine so se povečale za 786 milijonov, za kar pa ni pokritja.

V svojem ekspezuju, ki je prazen in mršav, pravi finančni minister, da so dohodki iz neposrednih davkov, carin, taks, trošarin in monopolov večji, kakor jih določa proračun. Ne more pa dokazati, da bodo v dvanajstinih prekarerani krediti kriti. V svojem ekspezuju finančni minister nič ne izjavlja, kakšno politiko bo vodil v letu 1926, v katerem bo potreba začeti z odplačevanjem vojnih dolgov.

Dalje ni nobenega poročila o konferenci nasledstvenih držav o razdelitvi dolgov v Pragi, o pogajanjih z Ameriko za najetje posojila v tujini. Nič ni govora o posojilu upravi monopolov, o našem izvozu. Čudim se, da finančni minister ničesar ne izjavlja o načinu, kako misli dobiti sredstva za regulacijo rek in za melioracije, za rešitev vprašanj, katera je treba takoj rešiti brez odlašanja.

Dalje ni v dvanajstinih kreditov za izplačevanje razlik državnim uradnikom, ne kreditov za prevedbo kronskih upokojemcev v dinarske, za izplačilo dolgov iz prejšnjih let, kakor so nagrade veroučiteljem, za pokojnine invalidom, za podpore za ceste in mostove, ki so bili poškodovani od poplav itd. Istotako so izostali nujno potrebni krediti, ki so jih zahtevali gospodarski krogi. Ponovno je odrejena vsota 61 milijonov za novo orožarno. Nekateri krediti za prosveto so se črtali. Zmanjšali so se celo nekateri po proračunu dovoljeni krediti za 169 milijonov dinarjev.

Dvanajstine imajo reakcionarne in nesocialne odredbe. Tako se je za upokojemce zvišalo število za pokojnino potrebnih let na 15 let službe, prej pa je bilo 10 let. Dalje se ukine doklada 5 Din za tono premoga v Sloveniji, katera doklada je služila za povišanje pokojnin staroupokojemcem. Socialen čut ve-

leva, da se ta nesocialna odredba ukine. Vse upanje, da bodo nove dvanajstine prinesle olajšanje davčnih bremen, ki so neznosna, je splaval po vodi. Finančni minister ne uvažuje, da so na protestnih shodih v Sloveniji vse stranke složno protestirale proti pretirani preobremenitvi, ne uvažuje pisave vseh, tudi vladnih listov proti izmzgavanju Slovenije.

Celo hrvatski vladni list je moral vzeti Slovenijo v zaščito.

Številke, ki predstavljajo plačila Slovenije, vpijejo do neba. Leta 1924 je plačala neposrednih davkov:

Slovenija 143 milijonov dinarjev, Srbija s Črnogoro 230 milijonov v celi državi veljavnih po zedinjenju vpeljanih davkov in sicer: na vojni dobiček Slovenija 4 milijone, Srbija s Črnogoro niti enega dinarja. Invalidskega davka je plačala Slovenija 13 milijonov, Srbija s Črnogoro 11 milijonov. Davka na poslovni promet Slovenija 49 milj., Srbija s Črnogoro 33 milj.

V devetih mesecih v l. 1925 je plačala Slovenija neposrednih davkov nad 100 milj., predpisano ji je pa bilo 70 milj. Din za celo leto.

Ne samo davčni sistem je kriv te neenakosti, temveč v znatni meri tudi davčni uradi, ki so v Sloveniji preveč goreči. Ravno danes, izjavlja poslanec, sem dobil pritožbo, da zahtevajo davčni uradi plačilo dohodnine in rentnine celo od Amerikancev. Tak poziv je dobil Amerikanec od davčne oblasti v Slov. Gradcu.

Poslanec opozarja, da je že l. 1923 sam delegat fin. ministrstva v Ljubljani predlagal zvišanje eksistenčnega minimuma za dohodnino. Storilo se ni nič. Razmere so sedaj težavnejše, kakor leta 1923., ko ni bilo gospodarske krize, pod katero ječela Slovenija.

Ako bi se za oktober, november, december za Slovenijo ukinili vsi neposredni davki, je Slovenija razmeroma znatno več plačala, kakor bodo druge pokrajine plačale za celo leto. Ogorčeno ljudstvo v Sloveniji kategorično zahteva, da se nemudoma predloži izdelani zakon o neposrednih davkih in čimprej izvede izenačenje davkov v celi državi. To odločno zahteva čl. 116. ustave. Storit se mora to takoj z ozirom na neštete obljube vlade in fin. ministra.

Predložene dvanajstine vsebujejo nadaljnjo zapostavljanje in preobremenitev Slovenije, pomenijo nadaljevanje državi in ljudstvu škodljive finančne politike. Zato je jasno, da noben pravi od ljudstva izvoljeni poslanec ne more zanje glasovati.

Posl. Pušenjak je navajal dejstva in opozarjal fin. ministra na slabe posledice in s tem vršil edino pravilno dolžnost kot od ljudstva izvoljeni poslanec. Posl. Pucelj pa je med tem delal neumesne medklince: »Sedem let ste že tukaj in niste še ničesar dosegli. Ako bi jaz imel 20 poslancev, bi zrušil vlado.« Nato je posl. Pušenjak pojasnil, da se Jugoslov. klub

Interesente

vabimo brezobvezno na ogled naše krasne zimске zaloge OBLEK in SUKENJ.

JOS. ROJNA — LJUBJANA.

pošteno in iskreno bori že vse leto za omiljenje davčnih bremen, da je Jugosl. klub leta 1923. nastopil za zvišanje eksistenčnega minimuma in spremembo lestvice pri dohodnini, da pa vlada, v kateri je sedel posl. Pucelj in njegovi tovariši, ni hotela teh važnih predlogov uvaževati. Na vladi so bili tudi vedno radikalni, ki jih g. Pucelj s tako vneto podpira. Lansko leto je bila SLS samo tri mesece na vladi. Prevzela je star proračun in ni predlagala nobenih dvanajstini ali fin. zakona. Pucelj pa že šest mesecev podpira vlado in je že dvakrat glasoval za dvanajstine. Davčna bremena so letosko je posl. Pucelj v vladi, dosti večja kot lani.

Na ponovne medklince Pucelja ga je Pušenjak opozoril na to, da Jugosl. klub zahteva povišanje eksistenčnega minimuma pri dohodnini na 5000 Din, dočim je v fin. zakonu, kate-rega predlaga sedanja takozvana »seljačka vlada«, znižan na 2.500 Din. Posl. Pušenjak je z ozirom na ta nastop posl. Pucelja pozval, da naj kot član vladne večine, ki ima 200 poslancev, izpolni obljube, ki jih je dal na shodih svojemu ljudstvu.

Ne samo opozicija, temveč tudi številni člani vlade so obsojali nastop posl. Pucelja in aplavdirali Pušenjaku.

POSLANEC PUCELJ KONFERIRA S POGLAVARJEM STAROKATO. LIŠKE CERKVE.

Belgrad, 26. nov. (Izv.) Popoldne je škof starokatoliške cerkve Kalugjera obiskal podpredsednika HSS v Sloveniji poslanca Ivana Pucelja in z njim dolgo časa konferiral. Ta konferenca je tembolj pomenljiva, ker radićevci na Hrvaškem podpirajo širjenje starokatoliške cerkve.

Radićevci proti vzpostavitvi občin. avtonomije v Dalmaciji.

Split, 26. nov. (Izv.) Tu vlada veliko nezadovoljstvo, ker se ne razpišejo občinske volitve po Dalmaciji in občine še vedno upravlja jo vladni komisariji, kar je v veliko škodo občinskega gospodarstva. Opozicija odločno zahteva, da se občinske volitve takoj razpišejo, radićevci so pa proti temu, ker vedo, da bi ljudstvo že pri teh volitvah obsodilo njihovo sedanjo politiko.

Zagreb forsira električno centralo pri Krškem.

Zagreb, 26. nov. (Izv.) Zagrebški župan Heinzl je v Belgradu interveniral pri poljedelskem ministru radi električne centrale pri Krškem. Danes je Heinzl postal tozadevno prošnja, ki bo ugodno rešena, če preden bo sprejet novi vodni zakon. Zagrebška občina bo najela v inozemstvu parstomilijonsko posojilo, katero bo v prvi vrsti porabila za električno centralo pri Krškem, za novo moderno kladnico itd.

Kako se SDS ponuja.

G. dr. Ravnihar nas z ozirom na notico iz Celja, ki smo jo bili objavili v včerajšnji številki našega lista in v kateri nas je naš dopisnik obvestil, da sta se dr. Ravnihar in dr. Zerjav 24. t. m. v Celju sestala — prosim, naj vzmemo v vednost, da je ta vest netočna in da je vsaj glede njegove osebe očitno error in persona. — Ker je popolnoma izključeno, da ne bi se takemu gentlemanu kakor je g. Ravnihar verjelo, ker pa sta na drugi strani verodostojnost in informiranost našega celjskega poročevalca istotako nad vsa čim dvomom, ni mogoče drugače, kakor da je tu pomota v osebi, kakor tudi g. Ravnihar sam poudarja. Najbolj verjetno je, da se je tisti sestanek v Celju vršil med dr. Zerjavom in dr. Ravniharom in Maribora.

Da se SDS zadnje čase na vse strani ponuja, je notorčno dejstvo. Ponujala se je vedavno direktno radikalni stranki v Belgradu, pa je bila odbita. Gospod Demetrović nam je v »Jutranjem listu« razkril, da se je skušala približati tudi g. Stjepanu Radiću. To se je moglo slutiti že iz poročanja »Slovenskega naroda« in »Jutra« o Radićevem shodu, pa iz pisma ki ga je dr. Zerjav pisal Stjepanu Radiću in ki se glasi: »Kot človek in kot predsednik SDS v Sloveniji obžalujem, da so se v Ljubljani prigodile demonstracije nezrelih ljudi, jih obsojam in odklanjam za te surovosti vsako odgovornost v imenu SDS.«

V zvezi s tem so tudi prizadevanja g. dr. Zerjava, da se približa narodnim socialistom. Voditelji SDS hodijo okoli narodnosocialističnih prvakov in vsakemu posamič zagotavljajo, da »so že vsi za fuzijo radikalne stranke z SDS«, da bi jih na ta način vlovili zase, oziroma za ta svoj načrt. Koliko uspeha so pri tem imeli, še ne vemo; baje jih ni veliko šlo na ta trik. Stvar je v zvezi z občinskimi volitvami v Ljubljani, da bi radikali, narodni socialisti in radićevci pomagali nekaj prvakov SDS rešiti za bodoči občinski svet. O stvari se utegnejo izvedeti še podrobnosti.

Dnevne novice.

Francosi o zagrebškem vseučilišču. Pa-
riški »Revue Internationale de Sociologie«
je v svoji zadnji številki o zagrebškem vse-
učilišču: »Zagrebško vseučilišče je mnogokrat
pokazalo, da dobro izpolnjuje svoje naloge
kot znanstveno središče Hrvatov. V pogledu
sociologije se je pa pokazalo kot eno najna-
rednejših, ker ima že okoli 1906. leta sto-
ico za kriminalne pomožne znanosti (prvo na
metul) in za sociologijo. Prva se bavi z an-
tropologijo, psihologijo in psihopatologijo, kri-
minalno sociologijo, kriminalno fenomenologi-
jo in kriminalno policijo. Stolica za sociolo-
gijo se je osnovala na Hrvaškem znatno preje
analogne stolice v Avstriji in na Ogr-
skem, ker ti dve državi dolgo nista dovolili
stanovitve stolice za sociologijo. Osnovale se
ta stolica na pobudo bivšega ministra in
naslednjega hrvatskega bana g. Tomažića, ki
bil preje profesor javnega prava na zagreb-
škem vseučilišču in čegar dela o najstarejši
stavni zgodovini Hrvatske so o tem pred-
metu še vedno temeljna dela.

Imenovanja na zagrebški univerzi. Ime-
novani so na zagrebški univerzi: za rednega
profesorja farmakologije na modroslovni fa-
kulteti dr. Anton Vrgoč; za rednega pro-
fesorja pedagogike dr. Stjepan Mastiče-
vič in za rednega profesorja na visoki šoli
za trgovino in promet Filip Lakus, upoko-
jeni profesor iste šole.

Novi kanoniki v Zagrebu. Zagrebški nad-
škof dr. Bauer je predložil ministrstvu za
vere, da se imenujeta za kanonika upokojeni
profesor dr. Barac in nadškofijski tajnik dr.
Blanič.

Književniški jubilej. Letos slavi hrvatski
pisatelj Milan Begović svoj 25letni jubilej, od-
kar je izšla prva zbirka njegovih pesni »Boc-
nadore«. Prosvetno ministrstvo je odredilo, da
se proslavi ta jubilej po vseh naših državnih
inštitucijah z uprizoritvijo Begovićevih del.
Drama »Božji Čovjek« uprizore tudi v gleda-
lišču Guild v Newyorku.

Gruž—Dubrovnik II. Na predlog dubrov-
niške trgovske in obrtne zbornice je vlada
odredila, da se mesto Gruž, ki je prava luka
Dubrovnika, imenuje poslej službeno Dubrov-
nik II. Mesto in luka veljata poslej kot eno
mesto.

Rahel potresni sunek. 25. t. m. je bele-
lo okrog 8. ure zjutraj vseh deset potreso-
rov na Vrščah pod Triglavom rahel po-
tresni sunek. Znanost je trajalo kakih
3 sekund. Ognjišče tega potresa je bilo brž-
kone v bližini Ljubljane, kar bo vestni opa-
valec iz Preserjev gotovo javil. Ta mali po-
tresni pojav je za naše ozemlje dokaj tipičen,
ker jasno kaže, kako vpliva prihodek ohlaja-
nja domače grude na površju na nestabilne
sloje zemeljskih plasti v globlini. Izkušnja
nas uči, da imamo pričakovati v zimskem
čas v periadriatskem okrožju sproženje na-
daljnjih obstoječih napetosti v zemeljskih pla-
steh. Tedaj bodo še naprej rahli streslaji
nemirjali potresomere pod Triglavom. Vsak
teh rahlih streslajev nam pa odpira nove
pogledne v moderno seizmologijo, katera je
vred 30 leti vzrasla na domačih tleh.

Potres v Brežicah. V noči 25. t. m. ob
uri 39 min. 43 sek. sta potresomera v ljub-
ljanskem zavodu za meteorologijo zaznamo-
vala potres v razdalji 85 km od Ljubljane.
Središče potresa je okoli Brežic. Prosimo
tudi, ki so potres čutili, da javijo to zavodu.
Potres je spremljalo zamolklo bobnenje in
bubnilo je počine iz spanja.

Iz zapora izpuščen d'jak. Zaradi proti-
talijanskih demonstracij v Zagrebu na 14 dni
zapora obsojene dijake so te dni iz zaporov
izpustili.

**Natečaj za sprejem v šolo za sestre v za-
vodu za socialno-higijensko zaščito dece v
Ljubljani.** Penk se prične 3. februarja l. 1926.

Tečaj traja eno leto. Deset gojenk bo spreje-
tih na državne stroške, nekaj pa na lastne.
Natančnejša pojasnila objavlja »Uradni list«
dne 26. novembra, št. 106. Prošnje do 31. de-
cembra l. 1925. na zavod za socialno-higijens-
ko zaščito dece v Ljubljani, Lipičeva ulica.

Razpisane službe: Služba uradnika pri-
pravljalne skupine II. kategorije pri vodstvu
državnega zdravilišča v Topolščici. — Mesto
inženjerja-arhitekta in mesto geometra pri ma-
gistratu v Mariboru. — Mesto računovodje na
državni kmetijski šoli na Grmu. — Mesto
okrožnega zdravnika za celjsko okolico s se-
dežem v Celju. — Mesto izvršilnega uradnika
pri okrožnem sodišču v Murski Soboti. — Me-
sto jetniškega paznika pri okrožnem sodišču
v Novem mestu. — Natančnejše podatke o
omenjenih službah objavlja »Uradni list« šte-
vilka 106. z dne 26. novembra t. l.

Spremembe v sodni službi. Imenovani so:
Deželni sodni svetnik pri okrožnem sodišču v
Celju dr. Andrej Novak za deželni sodni svetnik
svetnika in predstojnika okrajnega sodišča v
Gornjem gradu; okrajni sodnik v Dol. Lendavi
dr. Rihard Tomšič za okrajnega sodnika in
predstojnika okrajnega sodišča v Dol. Lenda-
vi; sodnik v Šmarju dr. Slavko Šumenjak
za okrajnega sodnika in predstojnika okraj-
nega sodišča v Ljutomeru; okrajni sodnik za
področje višjega deželnega sodišča ljubljans-
kega Ivan Brelih za okrajnega sodnika
pri okrožnem sodišču v Celju; sodnik v Ptuj
Srečko Verbič za okrajnega sodnika pri
deželnem sodišču v Ljubljani; sodnik v Ptuj
dr. Josip Dolničar za okrajnega sodnika
pri okrožnem sodišču v Celju; ter sodniki za
področje višjega deželnega sodišča ljubljans-
kega: dr. Josip Šfiligoj in Alfonz Ce-
puder za sodnika v Dolnji Lendavi, dr. Vla-
dimir Muha za sodnika v Ptuj in Fran
Gorenec za sodnika v Ljutomeru. Premešča
se po službeni potrebi sodnik dr. Fran Mu-
hič od okrajnega sodišča v Ormožu k okraj-
nemu sodišču v Ptuj. — Sodnik za okrožje
višjega deželnega sodišča ljubljanskega dr. A.
Dolinar je dodeljen okrajnemu sodišču v
Murski Soboti, dr. Lovro Lipič pa okraj-
nemu sodišču v Ormožu.

**Pristojbina za pakete od 10 do 20 kg iz
Bolgarije in za Bolgarijo.** Poštno ministrstvo
je poslalo odlok št. 63.526 z dne 7. novem-
bra t. l., ki pravi: Po sporazumu z bolgarsko
pošto upravo se smejo pošiljati v Bolgarijo
in iz Bolgarije tudi paketi čez 10 do 20 kg.
Pristojbina za pakete iz naše države v Bol-
garijo so te-le: čez 10 do 15 kg 3.65 frankov,
čez 15 do 20 kg 5.10 frankov.

**Velika poverba eraričnega denarja na
pošti v Mojstrani.** Iz Mojstrane nam poročajo:
Že dalje časa se je opazalo, da živi nastavl-
jenka na poštnem uradu v Mojstrani Alojzija
Kerne, doma iz Škofje Loke, zelo potrato in
razkošno. Bivša poštarica VI. razr. Alojzija
Kerne je bila svojetčas upokojena od poštne
uprave radi disciplinarnega prestopka pri po-
šti v Škofji Loki. Tedaj je sketila z mosta
pred Škofjo Loko v vodo, ki ji je pa segla le
do gležnjev, dalje v vodo pa se ni upala. Ne-
kaj časa potem jo je poštni starešina v Moj-
strani Miloš Ambrožič sprejel v službo, da
mu vodi pošto. Pretekli teden je prišel pošto
v Mojstrani revidirati poštni tajnik A. Wolf,
ki je ugotovil velike goljufive manipulacije
z eraričnim denarjem. Tekom treh mesecev
si je prilastila uradnica Alojzija Kerne 76.000
dinarjev eraričnega denarja. Na vprašanje re-
vizorja, kje da ima denar, je hladnokrvno od-
govorila, da ga nima več. Poštni starešina Mi-
loš Ambrožič je po ugotovitvi tatvine založil
iz svojega premoženja gori omenjeni znesek,
obnem je pa telefoniral takoj po orožništvo,
ki je Alojzijo Kerne aretirale ter odgnalo v
sodno zaporo. Poštna uprava je krita, tem

težje je pa prizadet starešina pošte Mojstrana.
Arencija se je izvršila ravno pravočasno, ker
je Alojzija Kerne bila že pripravljena za beg
k svojemu ljubimcu v Avstrijo, za kar si je
bila že preskrbela vse potrebne potne listine.

Čipke, kleklane iz najfinjšega lanenega
sukanca, prvovrstno delo, dobite po najugod-
nejši ceni pri Osrednji čipkarski zadrugi v
Ljubljani, Pod trančo.

Nov okrožni zdravnik dr. Otmar Oblak
se je nastanil v Kranjski gori.

Nov državljan. V našo državljansko zvezo
je sprejet dosedanj avstrijski državljan Albin
Konrad, postajni načelnik v Mislinju,
skupno z ženo in hčerjo.

Nov parnik »Jadranske plovidbe«. Znana
naša pomorska družba je kupila te dni v An-
glijah nov parnik od 2600 ton za vožnjo po Ja-
dranskem in Sredozemskem morju. Novi par-
nik bo kršen na ime »Žiga Kopajtič«.

Kredit za kaznilnico. Ministrstvo za pra-
vosodje je dovolilo za popravilo kaznilnice v
Stari Gradski znesek 150.000 Din.

Pomota. Pred nekaj dnevi so poročali
belgrajski listi, da je policija zaprla znanega
komunističnega voditelja dr. Simo Markovića.
Belgrajska policija pa izjavlja na to poročilo,
da ni resnično in da nima nikakega vzroka
nastopiti proti dr. Markoviću.

Elektrika v Drnišu. Te dni so v Drnišu v
Dalmaciji na slovesen način otvorili električno
razsvetljavo.

Strela v Splitu. Dne 24. t. m. zjutraj je v
Splitu po viharju noči udarila strela v neko
hišo sredi mesta in podrla v njej eno steno
ter povzročila požar. Škoda je znatna, na
srečo pa človeških žrtev ni bilo.

Glavni dobitke zadnje razredne loterije
je dobil postajnačelnik Grčević v Topuskem.

Ne samo voda in solace, ampak tudi milo
je predpogoj vsake uspešne zehle. To milo je
»Gazela«, katerega dobite v vsaki trgovini.

**NEVAREN TAT IN VLOMILEC ZASAČEN
NA »LETOVIŠČU«. — ZAPLEMBE DRAGO-
CENIH CERKVENIH PREDMETOV. —
PTICEK ZOPET V KLETKI.**

Pred približno enim letom so se začele
pojavitvi predrzne cerkvene tatvine po Go-
renjskem, Dolenjskem in pa v Ljubljani. Po-
licija in pa občinstvo samo je pazilo na sum-
ljive osebe, ki bi se potikale po cerkvah in
v sosesčini. In res se je posrečilo, da sta za-
lotila dva detektiva mladega nevarnega cer-
kvenega tatu, in sicer ravno pri tatinskem
poslu. Pri aretaciji so ugotovili kljub vsem
njegovim lažnim navedbam, da je tat po-
liciji in sodišču že dobro znani potepuh in
vlačugar in tudi drugače nevaren človek, še
komaj 24letni brezposelni postopač Lovro
Krmelj. Ker mu svojčas niso mogli doka-
zati vseh njegovih tatvin, so ga obsodili za-
radi poskusa, pri katerem so ga zalotili, samo
na večmesečno ječo. Zapolnili so mu manjšo
vsooto denarja, skoro same natrgane papirnate
bankovce, katere je izvilkel očividno in cer-
kvenih nabiralnikov, in pa par dolgih, ozkih
prožnih kleščic, ki so bile opremljene spodaj
z bodicami, na katere je natikal bankovce.
Mož je imel v Ljubljani dve stanovanji in pa
zveze z raznimi tudi policiji dobro znanimi
ničvrednimi ženskami. Nekatere so goljufale
njega, nekatere pa je ukanil tudi on.

Ko so mu postala tla v Ljubljani pre-
vroča (preveč so ga namreč že poznali straž-
niki, detektivi in ječarji), je odšel po pre-
stani kazni na Gorenjsko. Ko si je nabral na
bogvekak, gotovo ne pošten način precejšnjo
vsooto denarja, se je umaknil v mirno vasico
Ljubno na Gorenjskem. Tam se je nastanil v
Ambrožičevi gostilni in je pravil, da je prišel
tja na nasvet zdravnikov, da si pomiri živce.
Imel je dosti denarja, živel je razkošno in
kmalu je imel veselo stalno družbo okrog
sebe. Tudi žnil se je in prav malo je manj-
kalo, da mu ni nasledlo neko čedno begalo

domače dekle. Ljudje so rekli, da je tako de-
lal z denarjem, kot bi se mu prav nič ne
smilil ali kot bi mu ga sam skrat nosil. Zen-
ske so govorile, da je moral zadeti »veliki
los« ali pa je izkopal »šac«. Končno pa je
postal le sumljiv in orožniki so vprašali konč-
no ljubljansko policijo, če pozna tega imeni-
nega in radodarnega gospoda letoviščarja.
Odgovor iz Ljubljane je prišel nepričakovano
hitro. Policija ga je takoj spoznala in obve-
stila orožnike, s kom imajo opravka. V go-
stilni so orožniki samozvestnega gospoda
aretirali. Ko so odprli njegov potni kovčeg, so
našli v njem veliko vsoto denarja in pa cel
zavoj samih dragocenih srebrnih in pozlače-
nih cerkvenih predmetov, ki predstavljajo
ogromno vrednost. Lopov je bil torej za dolgo
časa preskrbljen in si je lahko privoščil par
veselih uric na varnem letovišču v Ljubnem.
Prepeljali so ga takoj z zakladom vred v
ljubljanske zapore in uvedli obsežno pre-
iskavo.

Upravitelji cerkva, v katerih je bilo
vlomljeno in pokradeno, lahko prijavijo pri
ljubljanskem deželnem preiskovalnem sodišču,
kaj je bilo pri njih pokradeno, ker se morda
še najdejo pokradene cerkvene dragocenosti
med blagom, katero so nevarnemu postopa-
škemu pustolovcu k sreči še zaplenili.

Iz Ljubljane.

Novinarski koncert v Unionu dne 1. de-
cembra bo gotovo največja in najodličnejša
prireditve letošnje sezone v Ljubljani. Koncert
bo združen z družabnim večerom, na katerem
sodelujejo iz prijaznosti naše priljubljene gle-
dališke igralke. Njihovo sodelovanje je najbolj-
še jamstvo, da bo večer v družabnem oziru za
Ljubljano res nekaj izrednega. Vstopnice se že
prodajajo v Matični knjigarni na Kongresnem
trgu. Ker bo zadnji dan pri večerni blagajni v
»Unionu« kakor vsako leto gotovo tudi letos
velik naval, opozarjamo cenjeno občinstvo, da
si vstopnice pravočasno preskrbi.

Somišljenike in somišljenice SLS opozar-
jamo na poučno predavanje o izobraževalno-
kulturnih nalogah mestne občine, ki bo danes
ob osmih zvečer v Konzumu, Pongresni trg 2.

V Ljudskem domu vprizori v nedeljo dne
29. novembra ob pol osmih zvečer Ljudski
oder viteško dramo v petih dejanjih »Rozo Je-
lodvorsko«. To dramo je igral Ljudski oder
preteklo nedeljo ob obilni udeležbi občinstva
z velikim uspehom v Društvenem domu v Mo-
slah. Tudi prihodnjo nedeljo bo brez dvoma
posejilo to lepo predstavo številno občinstvo,
zato naj si vsakdo že v predprodaji kupi
vstopnico in si tako zagotovi prostor.

Umrli je včeraj g. Viktor Zalaznik,
poštni kontrolor v poklju. Pokopali ga bodo v
soboto popoldne ob pol 3.

**Vsem članom Organizacije javnih namo-
ščencev, somišljenikov SLS, ter Stokovne zve-
ze javnih namoščencev naznanjamo,** da je
umrl 26. novembra član načelstva omenjenih
organizacij g. Viktor Zalaznik, poštni
kontrolor v p. Vabimo tem potom vse člane,
da se polnoštevilno udeležijo pogreba, ki se
vrši v soboto 28. novembra ob pol 3 iz hiše za-
losti Emonska cesta 2. — Odbor.

Pojasnilo. Mestna elektrarna ljubljanska
prevezuje na periferiji mesta konsum iz isto-
smernega toka na vrtilni. Ker ima ponoči od
12 naprej tako malo konsuma na strani vrtil-
nega toka, bi obratovala z neprimerno visoki-
mi stroški, če bi morala tudi po polnoči od-
dajati tok. Mestna elektrarna ne bo razsvetlje-
vala okoliša okrog transformatorskih postaj
med prehodno dobo prevezave od polnoči do
5 zjutraj.

Vstopnice za Miklavžev večer v Unionu se
dobijo v predprodaji v hiši cerkvenika cerkve
sv. Petra (I. nadstropje) in to od ponedeljka
30. novembra dalje vsak dan od 1 do pol 6
popoldne. Istotam se oddajajo tudi darila, ki

Krekova skrb za goriške izgnance.

Poroča Fr. Pirc, duh. Mis. družbe v Grobljah.

Zelim doprinesiti k zgodovini in popolnej-
mu poznavanju našega Kreka par odlomkov,
ki jasno dokazujejo njegovo ljubezen do za-
puščenih in gospodarsko uničenih slojev na-
šega naroda.

Da je dr. Krek rad hodil na shode na Go-
riško, je znano. Goriško, Istro je prav vilju-
bil, torej ni čuda, da se je za goriške in istr-
ške begunce zavzel, ko jih je vojna vihra po-
sajala izpod domačega krova.

Ze leta 1915., ob začetku vojne z Italijo,
je prišel prvi val goriških beguncov na Kranj-
sko in Stajersko. Zelo pa se je njih število
pomnožilo, ko je 8. avgusta 1916 padla Go-
rica, in še posebej, ko so bile v začetku ok-
tobra 1916 izpraznjene tudi občine Dornberg,
Gogersko, Prvačina, deloma Rihemberk itd.
Beda beguncem neverjetna. Ustanovila se je
v Ljubljani že prej Posredovalnica za goriške
begunce, ki je imela svoj sedež na Dunajski
cesti 38; nasproti je Gospodarska zveza, kjer
je bival dr. Krek vsak dan.

Posredovalnica je imela namen, preskr-
beti beguncem službe, stanovanja, obleke,
hrano itd. Uradoval je tu cesarski svetnik
dr. Ljubezniv mož, ki menda še sedaj živi
v Ljubljani. Ni pa mogla Posredovalnica po-
bežiti dela pri deželni vladi in inprekrbeti
beguncem vojaške podpore; delo je tu zelo

počasno napredovalo; predsednik Deželne ko-
misije za preživljanje (Unterhalslandeskom-
mission), tedanji vladni svetnik baron Schön-
berger, se je izgovarjal, da nima referentov;
če dobi te, je zagotavljal, bo delo zelo pospe-
šeno. Svetnik Carli je to povedal meni, ki
sem — sam begunec — imel že od srede ok-
tobra 1916 kot poznavatelj ljudi iz vse gori-
ške okolice dosti opravkov na Posredovalnici.
»Zgovorite se pa z dr. Krekom, on Vas bo že
natančneje informiral,« mi pravi gosp. Carli.
Grem čez cesto in dobim dr. Kreka pri delu
v pisarni. Ko mu povem, čemu sem prišel, mi
ves vesel stisne roke in mi začne slikati bedo
beguncev, ki sem jo že tudi precej sam po-
znal iz pripovedovanja ljudi. Da mi potrebnih
pojasnil, med drugim tudi tiskano naredbo o
vojaški podpori beguncev, pripoveduje mi, ko-
likokrat je že posredoval za begunce pri de-
želni vladi, da bi se prečnje za vojaško pod-
poro hitreje reševale, kako je že dolgo iskal
brezplačnih referentov itd. Na njegov nasvet
se grem še predstaviti baronu Schönbergerju
in »nastopil sem službo«. Isti čas je prejel
mesto referenta tudi umrli stolni župnik v
Gorici, tkratni katehet na goriškem učite-
lišču dr. Ign. Kobal. Dvakrat na teden (v po-
nedeljek in sredo od 4. do 9. pop.) so bile seje,
delo je živahno napredovalo in pomagano je
bilo tisočerm družinam. Kadar sva se s po-
kojnim Krekom potem sešla, se je najbrve za-
nimal za vojno podporo beguncev. Večkrat
mi je pošiljal listke z seznamom družin in
oseb, ki so podpre najbolj potrebne.

Nastopil sem to službo 24. nov. 1916 in
jo opravljal do srede januarja 1918. Ko je
dr. Kobal radi prebitega dela svoje sodelo-
vanje odložil, sem od 1. julija 1917 hodil sam
dvakrat na teden k seji. Zastopnika finančne-
ga ravnateljstva pri komisiji sta bila takrat
fin. tajnik Spindler in fin. nadzvetnik Avian.
Tako ima dr. Krek pot posredovalec za-
sluge, da se je beguncem njih gotovo stanje
zelo zboljšalo. Da so pa goriški begunci pok.
dr. Kreka poznali, cenili in spoštovali, priča
njih obilna udeležba pri njegovem pogrebu.

Krekova številka »časac«.

Kot Krekova številka bo šla druga številka
»časac« letnika 1925-26, od katerega bo šla prva
številka v nekaj dneh. Bravem je gotovo še v spo-
minu poziv, ki ga je naslovil nekako pred štirimi
meseči »Časac na vse, ki so Kreka poznali, naj se
odločijo spominu velikega pokojnika s tem, da na-
pišejo o njem svoje spomine, da spornu uredništvu
»časac razne podatke o Kreku, o katerih sodijo, da
bi bili značilni za njegovo osebnost, da dajo na raz-
položje Krekova pisma itd. Dovoljsemu si omeje-
ni poziv ponoviti. Zbrati gradivo za Krekovo bio-
grafijo je dolžnost generacije, ki je s Krekom žive-
la. Kdor je prišel s Krekom v oči stik, je po na-
štem mnenju moral dobiti o njem izrečne osebnosti,
ki se je tako razlikovala od povprečnosti, naj
je kar izživala k razmišljanju zlasti duševne dela-
ve. In ti bi storili proučevanju Krekove osebnosti
znatno uslugo če bi dali javnosti na razpolago so-
daja, ki so si bili usvarili o Kreku. Od čim več
strani smo si želeli Kreka po svoji najboljši vesti,
sem torej za zanimivostjo in njegova »časac«. Pose-
bej nam ni treba omeniti, da nam ore pri zbiranju
podatkov za zgodovinski spis o Kreku samo in iz-

ključno za točnost podatkov in za temeljitost in po-
štenost sodbe. Odklanjamo samo sodbe, ki pričajo
o popolnem nepoznavanju Kreka, kakršno je baje o
njem izrekel Radič v Ljubljani 21. nov. 1925, češ,
da je Krek le govoril, a ničesar delal (»Slovenec«
22. nov. 1925).

Če kdo pošlje kak prispevek za Krekovo šte-
vilko »časac« se v teku decembra 1925, ga bo brž-
kone še mogoče uvrstiti v Krekovo številko. Dobro-
došla bi nam bila med drugim specialna razprava
o razmerju Kreka do Sustersiča in strokovna ocena
Krekovih Zgodob. Kdor pa iz kakršnihkoli razlogov
ne more napisati svojega prispevka sedaj, naj stori
to pozneje. Prispevke bodo zbirali tudi še dalje, ko
bo že izšla Krekova številka »časac«, vseuč. prof.
dr. Fr. Ks. Lukman v Ljubljani, Marijanič (za
uredništvo »časac«), prof. dr. Jos. Debevec, Zarni-
kova ul. 17 (za društvo Dr. J. E. Krek) in prof.
Ivan Dolence, Linhartova ul. 12 (za uredništvo Kre-
kovih Izbranih spisov).

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja, dne 29. nov. ob pol 8. uri zvečer: »ROZA
JELODVORSKA«, viteška drama v 5. dejanjih
(7 slikah). Predprodaja vstopnic vsak dan od
5. do 7. ure zvečer v pisarni Ljudskega odra,
čez dan pa v društveni nabavni zadrugi. —
(Ljudski dom, I. nadstr.)

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.
Začetek ob 8 zvečer.
Petek, 27. nov.: Zaprti.

Opera.
Začetek ob pol 8 zvečer.
Petek, 27. nov.: »Evae, premijera. — Red A.

jih naj porazdeli Miklavž med udeležence prireditve.

Orkestralno društvo Glasbene Matice razglašča, da se vrši za koncert novinarjev skupna vaja z zborom, pod vodstvom dirigenta Škerjanca danes, v petek v veliki dvorani Glasbene Matice ob 8 zvečer. Prosimo vsi in točno. — Odbor orkestralnega društva G. M.

Bivši vojaki iz svetovne vojne, bivačji v šentpeterski fari, se sestanejo v nedeljo 29. novembra ob 10 dopoldne v gostilniških prostorih g. Leopolda Zupančiča na Ahacjevi cesti, da se pogovorimo, kako postaviti v šentpeterski fari dostojen spomenik žrtvam svetovne vojne in kako urediti pomoč vdovam in sirotam padlih tovarišev. Ob tej priliki se tudi pomenuje o ustanovitvi podružnice Zveze bivših vojakov, o čemur poroča Zvezin predsednik g. major Colarič. Vabljeni vsi tovariši brez razlike mišljenja, katerim je spomin padlih tovarišev svet in drag.

Poneverba v monopolskem skladišču. Ne-ki Ivan Roner je poneveril v monopolskem skladišču večjo vsoto denarja. Koliko, sedaj ni mogoče dognati, ker se uradna preiskava še vrši. Nikakor pa ni točno poročilo »Jutra«, ki piše, da se je to zgodilo v tobačni tovarni. Monopolsko skladišče, ki je sicer nastanjen na teritoriju tobačne tovarne, nima druge zveze s tovarno kakor da sprejema od nje gotove izdelke, drugače pa je popolnoma samostojen urad. Tudi Ivan Roner ni pobegnil, ampak je bil odpuščen iz službe, kakor hitro se je izvedelo samo za en pregrešek pred njegovim vstopom v monopolsko službo. Da pa je bil mož že večkrat kaznovan, se pa do zadnjega časa sploh ni vedelo. V Kanado je odšel šele nekaj tednov po odslovitvi iz službe.

Številne deložacije v Rožni dolini. — Deložiran novinar na šentjakobskem trgu. — Stanovanjska kriza raste.

V torek 24. novembra zjutraj so pričele nositi stranke iz raznih hiš v naši lepi Rožni dolini svoje pohištvo kar na cesto. Da bi bilo lepo solnčno jutro, bi človek mislil, da snazi jo pridne gospodinje stanovanja. Toda ob kislem, deževnem jutru se pohištvo s posteljino ter otroci vred ne nosi na cesto. Tekom dopoldneva je bilo sodniško deložiranih sedem strank, ki sploh ne vedo, kam bi se dejale. Večina strank ima večjo družino. Stranke so deložirane vsled odločbe stanovanjskega zakona, da sme vsak hišni lastnik prosto razpolagati s stanovanjem, ako ima hišo z dvema ali tremi stanovanji. V zadnjem slučaju lahko odpove samo eni stranki. Ker se bliža mesec december in januar, v katerih mesecih po zakonu ne sme biti nikdo deložiran, hite gospodarji stranke deložirati v novembru. Sedaj je pohištvo pod snegom.

V torek med deseto in enajsto uro je deložiral hišni posestnik Masle D. v Rožni ulici novinarja Antona Ekarja, ki ima tri otroke. Ekar kot novinar, stanujoč v Trstu, ni zaščiten in zato mora stanovanje zapustiti. Vse pohištvo so pripeljali otroci deložirane stranke pred kip Brezmadežne na trg Sv. Jakoba, kjer je dež v kratkem času vse zmočil. Kmalu nato je prihitel sluga stanovanjskega sodišča z odlokom, da se Ekar sme ponovno vseliti v Masletovo hišo. Otroci so premočeno pohištvo ter posteljino naložili na voz in ga hoteli odpeljati domov, toda po nesreči so ga prekučnili v blato ravno pred poslopjem poštnega ravnateljstva. Tako se kvari imetje.

Na Vrazovem trgu še tudi vedno ložira nek mestni uslužbenec, ki pa boja neče sprejeti od stanovanjskega sodišča nakazanega mu stanovanja, češ, da je preslabo. — Stanovanjska kriza raste od dne do dne. Nihče od merodajnih faktorjev se ne zavzame energično za temeljito remediuro v tem vprašanju.

Iz Žužemberka.

Občinske volitve so bile preteklo nedeljo zopet oklicane pri cerkvi. Vršile se bodo dne 10. januarja 1926. Čas za vlaganje volivnih list je do 2. decembra. Tako se bomo torej že tretjič udarili za gospodarstvo v občini. Prvič so se pritožili liberalci, drugič pa mi. Obakrat so volitve stale občino lepe tisočake. Da bi si prihranili zopetne stroške in ker smo neprestanih volitev že precej navlečeni, smo ponudili nasprotnikom kompromis za skupno listo. Pa najbrž ne bo nič, ker imajo liberalci preveč kandidatov, pa premalo volivcev. No, če hočejo še tretjič propasti, je prav tudi nam.

Izobraževalno društvo je priredilo zadnjo nedeljo izborni šaloigro »Narodni poslanec«, ki se je izvršno obnesla. Vse glavne vloge so bile tako pristno podane, da smo se za čas igre čutili prestavljene popolnoma na srbska volivna tla. Občinstvo, ki je dobrodu napolnilo obširno dvorano, se je iz srca nasmejal, tako, da bo laglje prebilo resni adventni čas; o božiču nas bo pa itak zopet Orel razveselil s svojo običajno božično prireditvijo.

Rusinski župnik g. Teodor Kusajla, ki je med vojsko nad tri leta bival v Žužemberku in bil tu splošno priljubljen, je dne 30. oktobra na svoji župniji Nowosielece-Gniewosc v Galiciji umrl. Pokojni se je živo zanimal za pokret Slovencev tudi potem, ko se je vrnil v osvobodeno domovino, ter je bil še v Galiciji naročnik »Slovenca«. Večkrat je pisal svojim tukajšnjim prijateljem, da pride enkrat v svojo družino obiskat naš ljubi kraj, a sedaj mu je nagla smrt prekrižala načrte. Naj mu bo lahka rusinska zemlja, katero je tako prisrčno ljubil!

Iz Maribora.

»Ljudska univerza« je pravkar objavila nadaljnji program. V petek 27. novembra bo predaval konzervator in znani umetnostni zgodovinar g. dr. Stele iz Ljubljane o starejšem slovenskem slikarstvu. Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike. — V nedeljo 29. novembra ob 4 popoldne bo posebno predavanje za mladino in ljudstvo. G. inž. F. Lupša bo pripovedoval o potovanju po daljnem Siamu. Povedal bo jako zanimive reči o tamošnjih pokrajinah in prebivalstvu, o kulturnih prilikah, o življenju v pragozdu in o romantičnem lovu na leve in krokodile. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike, predavateljevi lastni posnetki iz Siama. — V ponedeljek 30. novembra pa bo g. prof. Teplej nadaljeval in zaključil svoje predavanje o razvitju slovenskega pripovednega slovstva. Nadaljnji program bomo še objavili. Za sedaj opozarjamo na navedene kulturne prireditve in priporočamo, da jih občinstvo poseča v kar največjem številu.

»Slomške«, društvo mariborskih bogoslovcev, priredi v nedeljo v bogoslovski čitalnici Slomšek-Krekovo proslavo ob 5 popoldne. K proslavi so vabljeni vsi mariborski gg. duhovniki, ki so itak dobili vabila, obenem pa seveda vsak drug duhovnik, ki bi se ta dan slučajno mudil v Mariboru.

Krščanska ženska zveza ima v nedeljo 29. novembra svojo cerkveno pobožnost v stolnici. Zjutraj ob 6 pridiga, nato sv. maša, ki jo bo daroval prevz. g. dr. Andrej Karlin. Vse članice, kakor vsi podporni člani se vabite, da se pobožnosti v čim večjem številu udeležite. Pridite vsi 7 znaki! — Odbor.

Veliko zanimanje vlada za skioptično predavanje dr. Jeharta, ki bo nocoj ob 8 v dvorani Zadržno gospodarske banke. Take izrednosti si vsak, kdor le more, rad ogleda. Predavanje se začne točno, zato prosimo vse udeležence, da naj pridejo pravočasno.

V Mezopotamijo nas popelje s svojim predavanjem dr. Jehart danes zvečer. Ne zamudimo!

Kurilne naprave pri vagonih so povzročile v torek nesrečo, ko je železniškega ključavničarja Mihaela Gajška vjelo med odbijaje. Ranjenega so odpeljali v bolnico. V sredo popoldne pa so kurilne naprave povzročile skoro celournno zamudo vlaka, ki gre ob 13.18 proti Ljubljani.

Nalezljive bolezni od 15. do 21. novembra v Mariboru: Davica ostalo 2, ozdravel 1, ošpi-ce ostalo 2, novih 5, ozdravel 1, ostane 6, škrlatinka ostalo 6, novih 1, ostane 7.

Iz Celja.

»Krekova mladina« priredi v nedeljo 29. novembra točno ob 4 popoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju proslavo 60 letnice rojstva dr. Janeza Evangelista Kreka s sledečim sporedom: 1. Slavnostni govor, Anton Denžič. 2. Dr. I. Pregelj: Dr. Jan. Ev. Kreku, kadar bi mu bilo 60 let; deklamira Karl Golob. 3. Dedščina. Slika iz delavskega življenja. Spisal E. Gangl. 4. Slava Kreku, alegorična deklamacija. 5. Oton Zupančič: Kovaška; deklamira skupina članov. 6. Dva svetova. Eno-dejanka. Spisal E. Gangl. Predprodaja vstopnic v tajništvu Jugosl. širokovne zveze, hotel Beli vol, I. nadstr., in eno uro pred predstavo pri blagajni v Narodnem domu.

Naši radikali pravijo sedaj po sestanku dr. Zerjava in dr. Ravniharja (g. dr. Ravnihar ta sestanek odločno dementira! — opomba uredništva), da stojimo pred zelo važnimi preobraty v državni politiki. Ako smatrajo radikali združitev s samostojnimi demokrati za tako važen pojav v našem javnem življenju, je to prav slaba tolažba za njihovo »napredovanje«, ki ga pričakujejo od te združitve. Navadno si je še vsak opekeli svoje prste, ki se je družil z dr. Zerjavom.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Dne 30. novembra v ponedeljek ob 8 zvečer bo g. ing. F. Lupša nadaljeval svoje predavanje »Moja raziskovanja v Siamu«, ki je bodo spremljale tudi skioptične slike. Isti dan ob 4 popoldne pa bo predavatelj predaval o isti temi mladini.

Sv. Katarina nam je prinesla sneg. Pričel je naletavati proti peti popoldne in je polagoma padal celo noč. Izgleda pa, da bo ta prvi sneg kmalu skopnel in prinesel še lepe zimske dni.

Sejem sv. Andreja se vrši v ponedeljek, 30. novembra. Na ta dan se zbere v našem mestu veliko kramarjev, kakor tudi veliko živinskih trgovcev. Drugi živinski sejem se pa vrši 7. decembra.

Iz Ptuj.

Slomškova proslava. Ptujski Orel priredi v nedeljo 29. novembra ob 3 popoldne v Narodnem domu v Ptuj proslavo v spomin 125-letnice Slomškovega rojstva. Spored proslave: 1. A. M. Slomšek: Večernica, poje mešani zbor. 2. Slavnostni govor, dr. F. Kotnik. 3. Prizor: Večer slovenske družine v Slomškovem duhu. 4. Deklamacije Slomškovih pesmi, deklamirajo naraščajniki. 5. Prizor. A. M. Slomšek: Uspavanka. Mati pri zibelki »Ajaj, ajaj«. 6. Slove-nec sem, poje mešani zbor. 7. Sklepna slika: Poklon mladine škofu Slomšku. — Prijatelji mladinojuba Slomška iskreno vabljeni!

O ponarejevalih denarja se še vedno zelo mnogo govori po mestu in okolici, kjer se ponekod zaprte baje cele družine. Dne 24. novembra je orožniška postaja na Bregu pri Ptuj

ju prepeljala »tovarno« za izdelovanje denarja na ptujsko kazensko sodnijo. Osem osumljenцев je ta izročila istega dne mariborskemu okrožnemu sodišču. V ptujski okolici je bilo dosedaj aretiranih 25 oseb.

Požar. V nedeljo zvečer je izbruhnil požar v hiši g. kolarskega mojstra in trgovca z apnom Fr. Merca na Bregu. Pogorel je večji del poslopja. Ptujška požarna bramba je rešila nekaj poslopja, tako da ima posestnik vsaj streho za silo. Kako je požar nastal, se ne ve.

Sejem. Na dan sv. Katarine 25. novembra se vrši v Ptuj vsako leto velik sejem. Letos je bilo obilo blaga in robe na razpolago, a ljudi ni bilo toliko kot druga leta. Povsod primanjkuje denarja.

Naš kolodvor je tudi dobil električno razsvetljavo; sčasoma bodo vsa javna poslopja imela električno luč.

Iz Laškega.

Pogreb dr. Josipa Kolška, odvetnika in posestnika v Laškem, je bil 21. novembra ob 4 popoldne ob veliki udeležbi tako tržanov kakor okoličanov. Tudi Celjanov je prišlo častno število. Pogreba se je udeležil tudi načelnik okrožnega sodišča, g. dvorni svetnik dr. Kotnik, g. župnik iz Gotovelj Robert Vaclavik, župnik iz Sv. Marjete Franc Trop, sodnik Nendl iz Celja, odvetnik dr. Stiker iz Brežic, sodnik v p. Zdošek iz St. Jurja ob j. ž. in mnogi drugi odlični gospodje.

Smrtna nesreča. Poročali smo že, kako skrbno elektrarna Fala napeljuje in izvršuje svoje delo. V kratkem bo imela v trgu že vsaka hiša dobro urejeno razsvetljavo. Pri tem pa moramo žal poročati o težki nesreči, ki se je zgodila 25. novembra popoldne. Ko je električar Henrik Bahun montiral na drogih, vzdanih v hiši pokojnega dr. Kolška in stal na 10 metrov visoki lestvi, je zgubil ravnotežje, padel na glavo in v pol ure izdihnil. Rajni je bil rojen na Jesenicah. Bil je strokovnjak v električnem poslu, zelo delaven in od vseh spoštovan. Delal je, kot bi bilo podjetje njegovo. Baje ima še živo mater in sestro.

Vlom. V noči na 24. november so zlikovci vlomili v trgovino Fr. Časla ter odnesli blaga, kakor se sliši, v vrednosti 30.000 Din. Poslopje je novo, šele letos postavljeno, zaprto dobro, samo pri stranišču ni bilo popolnoma dodelano. To so porabili zlikovci, pa tukaj udri. Orožništvo jih pridno zasleduje. Dve osumljeni osebi sta že pod ključem.

Iz Hrastnika.

Treznostno gibanje. V nedeljo 22. novembra se je vršilo predavanje o alkoholizmu v rudniški čakalnici, za moške posebej, za ženske posebej. Pri predavanju za moške je bilo navzočih 36 oseb, med temi g. ravnatelj Drolc ter dva uradnika in dva poduradnika od rudnika. Dasi je bilo število navzočih pičlo, je vendar namen dosežen. Predaval je zopet g. Lindič iz Ljubljane s pomočjo potnika sv. voj-ske, ki mu je pomagal pri skioptičnem aparatu. Tako smo imeli pri hrastniškem rudniku kar tri predavanja o škodljivosti alkohola. Pri tem moramo opomniti, da kemična tovarna, posebno pa steklarna, nista od teh predavanj nič imeli, dasiravno alkoholska kuga tudi med tamošnjim delavstvom žanje obile žrtve. Zeleli bi, da g. ravnatelja Prohaska in Abel napravita po zgledu g. ravnatelja Drolca tudi za svoje delavce enako predavanje.

»Krekova mladina« iz Ljubljane gostuje pri nas 29. novembra z igro »Mrak« v dvorani g. Al. Logerja na Hribu. Ker so Krekoveci znani kot dobri igralci, upamo na dober obisk.

Večni pretepi. 23. novembra sta prišla dva fanta v takozvano staro kosarno pijana in sta povzročila prepir in pretep. Baje so enega tako pretepli, da je moral še isto noč v bolnico. Obasti, izobraževalne organizacije, učiteljsvo, tisk, pa tudi vodstva industrijskih podjetij — vse se mora mobilizirati, da se zaduši pijanstvo, ki je glavni vzrok vseh takih zločinov!

Nesreče. 24. novembra so našli v Majdičevem jezu mrtvega delavca Padežnika, ki je bil hišnik v Narodnem domu. Pogrešali so ga 3. nedelje. — V noči na 24. novembra se je ponesrečil neki rudar. Takozvana šola mu je skoro glavo zdrobila.

Iz samskega doma. Kakor vedo povedati fantje, ki stajujejo v samskem domu, je tam mučno življenje, posebno za mirne fante. Samski dom, takozvana kosarna, je bil svojčas na slabem glasu. Zadnji čas je prišlo notri več delavcev, ki so bolj izobraženi in so že razgrajče izpodrinili. Najbolj nadležen je neki delomržež, ki prav rad »plave žaga«, ob plačilnih dneh pa karte igra ter neizkušene fante zvabi, da jih popolnoma osuši. Fantje rudarji, ki bi radi počivali, so zelo nezadovoljni s tako razvado in opozarjajo poklicane faktorje, naj posvete malo pozornosti nespodobnim elementom v samskem domu.

Iz Prekmurja.

Shodi g. poslanca Klekla. Ko se je vrnil poslanec Klekl 18. novembra domov, se je takoj drugi dan podal v od povodnji prizadete kraje, zlasti Mursko Sobotu in njeno okolico. Ob tej priliki je naznanil shod za Črensove in Mursko Sobotu. V Črensovcih se je vršil shod 22. novembra. Eno ur trajajoči govor je poslušalo 2500 ljudi. Poslanec je orisal politični položaj, zlasti je predložil prazne obljube Radičeve stranke ter fakta, ki razgaljajo neiskrenost in demagoštvo teh obljub, zatem je

obširno razlagal pravilnik ministra za agrarno reformo, Pavle Radiča, ki urejuje razprodajo veleposestniške zemlje. Pomanjkljivosti zakonske odredbe, zlasti zloglasni 11. člen pravilnika, ki določa, da agrarni interesent zgubi zemljo, ako rokov plačila ne drži, je izrazil nepopisno ogorčenje. Razni agenti so namreč že precej zemlje razprodali za borendne cene, celo za 15.000 Din oral z vsemi stroški vred, katere vsote sirota nikdar ne bi mogla plačati, ki ima komaj kočico, kravico, dve svinjeti in par bradic svoje zemlje. Spekulant, so narod terorizirali, češ če zemlje ne kupi, jo zgubi. Sirote so prisiljene podpisale pogodbo, ki je pa žalibog smrtna obsodba njihove eksistence. — Proti temu postopanju je vložen enoglasno priziv.

V Murski Soboti se je vršil zaupni sestanek 23. novembra. Nanj so bili pozvani zaupniki agrarnih interesentov iz Murske Sobotne in okolice. Prišlo jih je do 200. Poslanec Klekl je najprej izrazil sožalje ponesrečencem od poplave ter največjim sirotam izročil 2000 dinarjev od svoje strani. Obenem je obljubil, da se bo potegoval i za nadaljno pomoč v prid ponesrečencem. Zatem je kratko orisal politični položaj in obširno razložil kot v Črensovcih pravilnik agrarne reforme, ki se tiče razprodaje veleposestniške zemlje. Kakor v Črensovcih, tako so zborovalci tudi v Murski Soboti sledili izvajanjem g. poslanca z največjo pozornostjo ter so bili zaupniki iz srca hvaležni g. poslancu, da je mnoge sirote rešil eksistenčnega pogina.

Mihee, ali si že naročil srečke Katoliškega doma v Ljutomeru? Če še nisi, stori to hitro! Pomisli! Za pet dinarjev lahko dobiš celo spalno opravo ali kolo, ali šivalni stroj, srebrno žepno uro itd. To pa se že splača! Dobiš jih pri društvu »Katoliški dom« v Ljutomeru. Piši po nje!

Glavna hiba »Delavske zbornice«.

Pod vplivom mednarodnih pogodb in dogovorov ter pod pritiskom zunanje-političnih činiteljev je bila naša država prisiljena, da je sprejela dva velevažna delavska zakona: 1. **Zakon o zavarovanju delavcev**, ki uvaža prisilno delavsko zavarovanje za slučaj bolezni, nezgode in starosti, ter 2. **Zakon o zaščiti delavcev**, ki normira v glavnem osemurni delavnik v veleobratih ter omejuje svobodno delovno pogodbo med delavci in delodajalci.

Obadva zakona sta bila odglašavana v narodni skupščini spomladi leta 1922 — torej tedaj, ko je bila že ustoličena centralistična ustava in ko sta izmenoma načelovala ministrstvu za socialno politiko prvaka SDS gg. dr. Vekoslav K u k o v e c in dr. Gregor Z e r j a v. Zato sta seveda oba omenjena zakona centralistična, s čimer je povedano že mnogo. Centralizacija delavskega zavarovanja je zavarovanje pritirala na rob propada, tako da kriči po novem zakonu ali pa vsaj po koreniti zakonski noveli.

Enako je v »Delavski zbornici za Slove-nijo«. Čeprav ima silno veliko področje in velikanske smotre, tako da bi mogla v demokratično urejeni državi odločilno vplivati na celokupno zakonodajo in upravo, kolikor se tiče delavskega stanu, vendar je bila mrtvorjeno dete, ker ima eno veliko glavno napako: centralizirana je. Vse Delavske zbornice države so centralizirane pri osrednjem tajništvu v Belgradu. Zato tudi naša slovenska Delavska zbornica ne more priti do pravega razmaha. Druga ovira Delavske zbornice je to, da je treba za vsak važnejši korak odobritve ministrstva za socialno politiko. Kakor pri vsakem ljudskem zastopstvu, tako so tudi pri Delavski zbornici preskrbeli naši samostojni demokrati, da so ji že ob rojstvu dali kuratorja, ki bi posegel vselej vmés, kadar se mu bo zdelo, da zastopniki delavstva posegajo v račune velekapitalistov.

Zategadelj se pač ne smemo čuditi, da je bilo naše krščansko-socialistično delavstvo, ki je v celoti avtonomističnega prepričanja, naravnost žaljivo prezrto, ko je ministrstvo dne 5. decembra 1921 v smislu čl. 66 zakona o zaščiti delavstva imenovalo plenum in upravni odborčasne Delavske zbornice za Slovenijo. Večino so dobili socialni-demokratje z demokratskimi namesčenci, »Jugoslovanski strokovni zvezi« pa so privoščili celih 5 (!) zastopnikov, dasi ji je že po tedanji moči pripadalo najmanj 20 članov plenuma. V upravnem odboru pa naše delavstvo sploh ni bilo zastopano, enako seveda ne v uradu samem.

Zato je tembolj čudno, kako je bilo mogoče, da so samostojni demokratje od njih samih sestavljeno zbornico popolnoma pustili na cedilu in da je morala priti lanske jeseni **Korošec—Davidovičeva vlada**, ki je voz šele potegnila iz blata. Sedanja socialno-demokratska večina je izdala »Poročilo časne delavske zbornice za Slovenijo za leta 1922 do 1925«, v katerem med vrstami sama priznava odločilen pomen dr. Behmenovega koraka v Korošec—Davidovičevi vladi.

Takole piše:

»Ni čudno, če so se imeli boriti začasne Delavske zbornice s audimi zaprekami. Bolj čudno bi bilo, če bi bilo drugače. Zgodovina sama potrjuje najbolj razmere, pod katerimi so morale zbornice delati: s sredstvi, ki so bili določeni le za mesec, je bilo treba vzdržati leta. — Zakon o zaščiti delavcev delavskim zbornicam prvotno ni dovoljeval pobirati klad. Zbornice niso imele drugih rednih dohodkov kot pičlo odmerjene državne subven-

cije. — Odločilen preokret na bolje pomenja odlok g. ministra za socialno politiko z dne 12. septembra 1924, ki je dovolil pobirati tudi začasnim Delavskim zbornicam doklade!

Tako! Centralisti so zbornice ustanovili in jo — stradali. Šele naša vlada jo je finančno trajno podprla brez oziroma dejstva, da je bilo naše delavstvo od vpliva na zbornico skoraj popolnoma izključeno! Potrebno je, da prihodnja Delavska zbornica započne boj proti centralizmu in odvisnosti od ministrske komande, kajti šele, kadar se bo otrešla kuratele eksponentov SDS, bo naše delavstvo dobilo v zbornici tisti odločilni vpliv, ki mu gre in ki je zanj potreben.

Beleške.

»Narodni dnevnik« bi rad rešil g. Radiča magari na rovaš objektivnosti lastnega poročanja. Pravi, da je treba brati Radičev govor o veri na slavnostnem banketu sledeče: »Vera je prepričanje, je zavest posameznika, ni pa njegova privatna stvar kakor kak žepni robec.« Pravi, da je pomotoma zapisalo namesto »ni pa« in pa. Da »Narodni dnevnik« kot radičevsko glasilo popravlja, ni nič čudnega, saj njegov ideal tudi popravlja na zahtevo Italije svoje ljubljanske govore, čudimo se pa, da gospoda ne ve, kolikokrat je g. Radič že poprej proglasil vero za privatno stvar. Ali naj začenemo navajati citate iz Radičevih novin?

»Slovenec« informacije, da so gospodje ZSKL čisto pod Radičevim klobukom, so vzete iz radičevskega »Doma«. Naj gospoda okrog »N. D.« prebere zadnjo številko »Doma«, pa bo zvedela, če še ne ve, da je g. minister predsednik tudi slovenske »republike«.

»Slovenski narod« je hud na škofa, ker piše o protiverskem časopisju. Mi bi mogli »Narodu« našeti lepo vrsto grdih smešnih verskih resnic, saj gotovo še ni pozabil starina na svoje »Morda ne veš?« Toda z nobeno stvarjo se ni mogel bolj označiti kot proticerkven list, kakor da na tako bedast način, kot dela včeraj, napada našega škofa. Kdor ne verjame, da imamo veri sovražne liste na Slovenskem, naj bere uvodnik »Slovenskega naroda«.

Francoski list o politiki Italije proti Slovencem.

Herriotov organ »Le Radical« je priobčil 20. novembra članek iz peresa Georgesa Boyarda z naslovom »Slovenci v Italiji pod fašističnim nasiljem«. Pisec članka natanko opisuje napad na »Edinost«, ki je le en člen v dolgi verigi fašističnih nasilij proti Slovencem. Govori tudi o demonstracijah v Ljubljani in v Zagrebu, ki jih je pa vlada zatrla. Končno pa pravi: »Italijanski fašizem bo moral razumeti, da zahteva življenjski interes Italije toleranco napram njenim narodom. Sicer bo treba apelirati na Društvo narodov, čegar dolžnost je, da varuje interese narodnih manjšin, najsi žive te manjšine kjerkoli.«

Program nove poljske vlade.

Varšava, 26. nov. (Izv.) Nova vlada se je včeraj predstavila parlamentu. Ministrski predsednik Skrzynski je razvil program nove vlade. Komunisti in neodvisni kmetje so demonstrirali, večina pa je novo vlado živahno pozdravljala.

Varšava, 26. nov. (Izv.) Ministrski predsednik Skrzynski je v parlamentu razvil program nove poljske vlade. Podlaga poljske vnanje politike tvori zveza s Francijo. Po podpisu pogodbe v Locarnu bo mogoče tudi z Nemčijo vzpostaviti normalne razmere, obisk Čicherina v Varšavi pa je prvi korak za zbliza-

nje z Rusijo. V gospodarskem oziru pa si bo vlada prizadevala dvigniti vrednost poljskega denarja, da se izogne novi inflaciji.

Boji v Siriji.

Pariz, 26. nov. (Izv.) »Temps« poroča iz Bejruta, da je francoska posadka v pogorju Hermon že pet dni od Druzov obkoljena. General Gamelin je poslal posadki pomoč, toda Druzi so napade pomožnih čet odbili. Obkoljena francoska posadka je generalu Gamelinu sporočila, da ji je pošlo strelivo. — Francoske pomožne čete štejejo 2000 mož. Druzi so zažgali mesto Rataja.

Pariz, 26. nov. (Izv.) Agence Havas poroča, da je civilni komisar za Sirijo proglasil nad sandžakom Damaskom in nad pokrajino Hauran obsedno stanje.

Mirovni pogoji za Abd-el-Krima

London, 26. nov. (Izv.) Francoska vlada je dala sporočiti Abd-el-Krimu, da je pripravljena skleniti z njim mir pod sledečimi pogoji: 1. Abd-el-Krim ne sme imeti lastnih zastopnikov pri tujih državah. Ta pogoj bi Abd-el-Krim sprejel, če se mu omogoči vstop v Društvo narodov. 2. Abd-el-Krim mora znatno znižati število svojega vojaštva. Imeti sme le toliko oboroženih ljudi v deželi, kolikor jih je treba za vzdrževanje javnega reda in miru. 3. Gospodarstvo rifske države je treba spraviti v sklad z mednarodnimi pogodbami. Po tej določbi nova država ne bi smela sama izkoriščati svojih naravnih bogastev, ampak bi prejemala le 12 odstotkov čistega dobička od raznih podjetij. Pravijo, da bi Abd-el-Krim pristal tudi na zadnja dva pogoja. Če pristane se začne v kratkem oficijelna mirovna pogajanja.

GRČIJA MORA PLAČATI.

Atene, 26. nov. (Izv.) Vlada je prejela brzojavko, da je komisija za presojo vzrokov grško-bolgarskega obmejnega spora odločila v prilog Bolgarije. Komisija zahteva, da plača grška vlada 85.000 funtov odškodnine družinam v boju padlih bolgarskih častnikov in vojakov, bolgarski vladi pa mora plačati 57.000 funtov za stroške vojaških transportov na mejo. Na seji ministrskega sveta so stavljene zahteve sprejeli.

Prosvetne prireditve.

Vič, V nedeljo dne 29. nov. ob pol 20. uri se vrši v Društvenem domu predstava »Roga Jedovorska«. Lepa, viteška igra v petih dejanjih. Kranj. Izob. in zabavno društvo »Kranj« priredi v dvorani Ljudskega doma v soboto dne 28. nov. ob 8. uri zvečer in v nedeljo dne 29. nov. ob 4. uri popoldne »Quo vadis?«, igro v devetih slikah. Igra je dramatizacija krasnega, vsem znanega H. Sienkiewiczovega romana »Quo vadis?« Dejanje se vrši v Rimu v Neronovi dobi. Pridite pogledat! — Društvo »Kranj«.

Naznanila.

Seja stolne prosvete se vrši nocoj ob osmih v Jugoslovanski tiskarni. Trafikantom! V petek dne 27. novembra t. l. ob pol deveti uri zvečer je pri »Mraku« na Rimski cesti važen sestanek trafikantov. Pridite točno vsi iz Ljubljane in okolice. — Odbor. Zgodovina sporta v društvu »Soča« v Ljubljani. V društvu »Soča« predava v soboto 28. t. m. v salonu pri Levu g. prof. dr. Vinko Šarabon o razvoju sporta, o zgodovini olimpijskih iger nekdaj in sedaj, modernem sportu, o pojmu sporta v raznih deželah, o sportu in vzgoji, sportu in zdravju itd. Oblika predavanja bo zelo poljudna in domača. Vabljeni so člani, prijatelji in posebno oni, ki se najbolj zanimajo za sport. Začetek ob pol 21. uri zvečer. Vstop prost. Klub trgovskih akademikov pri »tj dne 5. decembra ob osmih zvečer v Kazini elitni Mikl zvečer. Vabi vse tančne, trgovske in pridobitne kroge ter njih rodbine k obilni udeležbi. Vstopnice se dobe v trafiki ga. Severjeve v Šelenburgovi ulici. Otroci vstop prost.

Gospodarstvo.

Beg pred davki.

Ljubljana, 26. novembra 1925.

Davčna preobremenitev Slovenije je povzročila več pojavov v slovenskem gospodarstvu, ki zaslužijo več pozornosti. Tako se je že večkrat poudarilo, da je brezobzirna praksa izterjavanja davkov v znatni meri poslabšala tkz. davčno moralo.

Drug pojav, katerega moramo konstatirati kot posledico preobdavčenja, je: beg pred davki. Ker so v drugih pokrajinah države, zlasti pa v Srbiji davčna bremena manjša kakor pri nas v Sloveniji, je opazovati, da se cela vrsta podjetij seli iz Slovenije. Podjetja ne prenašajo samo svojih central iz Slovenije v druge pokrajine, ampak tudi obrate. Podjetja beže pred davki v druge pokrajine.

Kmalu se bo znašla naša finančna delegacija pred dejstvom, da ji je ušla v druge pokrajine cela vrsta močnih davkoplačevalcev, kajti nikdo noče oddajati svojega premoženja državi, zlasti pa v slučaju, da so protidajave države tako neznatne v primeri z dajavami davkoplačevalcev. Kajti naše preobdavčenje je šlo že tako daleč, da ne zmanjšuje samo narodnega dohodka, ampak tudi kapital. Podoben pojav se je vršil že v državah, kjer je pretila oddaja premoženja ali pa popolno razvrednotenje premoženja. Kapital se je začel seliti v inozemstvo. In proti temu pojavu je nastopila z vso brezobzirnostjo zakonodajna dotične države.

Pri nas se vse to vrši v mejah države. Ob presojanju vseh te pojavov se vedno bolj vsiljuje misel, če ni to bil namen sedanje vodilne politike. Vse skupaj izgleda, kakor da hoče na ta način prisiliti naše gospodarstvo, da se preseli drugam. Ta politika bi bila potemtakem v skladu z intencijami, o katerih se je veliko govorilo in pisalo, z namero, da se naj preseli slovenska industrija bolj v notranjost države.

Jasno je, da mora v takih razmerah naše gospodarstvo propadati. Gospodarska stagnacija se vedno bolj poostruje. Na ta način, da se obeta tujemu kapitalu tako obdavčenje, se ga ne bo privabilo v državo, posebno pa ne v Slovenijo.

Ze sedaj je opaziti, da je dotok tujega kapitala, ki je potreben za razvoj našega gospodarstva, skoro popolnoma prenehal. V Sloveniji, ki ima vse predpogoje za industrializacijo, ni nobenih investicij, ne ustanavljajo se nova podjetja, le malokdaj čitamo o razširjanju že obstoječih podjetij.

Tuji kapital se drži proč od Slovenije, naš domač kapital pa se seli v druge pokrajine, kjer se nudi dovolj življenjskih možnosti. Sicer pa bomo v kratkem prišli, če bo šlo tako naprej, do tega, da se niti seliti ne bo mogel, ker ne bo na razpologo sredstev, ki bi omogočali prenos obratovanja.

• • •

Likvidacije. Likvidacije so najavili: Tvorica modrila F. Turin & Comp. d. z o. z. v Celju ter Čevljarna v Radovljici r. z. o. z.

Konkurz. O imovini Alberta Kepača, trgovca v Slovenjgradcu je razglašen konkurz (prvi zbor upnikov 16. decembra; glas. rok do 1. jan.; ugotov. narok 18. januarja 1926).

Pomanjkanje odprtih vagonov. Na svojočasno intervencijo v zadevi pomanjkanja vagonov je prešla zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ob osrednjega vozovnega vodstva generalne direkcije državnih železnic sledeče pojasnilo: »Pomanjkanje na 4-

kritih vozovih v početku največjega jesenskega prevoza t. j. v času, ko se začne v polni meri tovoriti sladkorna pesa, se ne pojavlja samo na področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva, ampak se občuti na področju vseh železniških ravnateljstev. Za prevoz sladkorne pese, ki se mora na vsak način prevoziti v gotovem času, je vezano vsak dan od 2000 do 2200 odkritih voz. Sladkorne tvornice v Čupriji, Belgradu, Velikem Bečkerek, Novem Vrbasu, Crvenki, Osjeku, Belju in Usori iztovorijo dnevno povprečno 500 do 550 odkritih vozov, tovorjenih s sladkorno peso, a za obkto teh vozov se morajo računati štirje dnevi, ker se sladkorna pesa ne dobavlja samo iz okolice tvornice, ampak se mora dovažati iz oddaljenih krajev Srema, Bačke, Vojvodine in Baranje. S tem, da je naenkrat vezano za prevoz sladkorne pese preko 2000 odkritih vozov, mora nastati pomanjkanje na odkritih vozovih za tovorjenje druge civilne repe; niti rudnikom se ne more v ta čas dostavljati zahtevano število odkritih vozov, da ne govorimo o pretovoru na postajah v Kruševcu, Bosanskem Brodu, Osjeku, Prijedoru in Kninu, ki je baš v jesenski čas najjačji. Z ozirom na navedene prilike ni bilo mogoče dnevno dovesti za področje ljubljanskega železniškega ravnateljstva ono število odkritih vozov, kakor bi to zahtevali trgovski interesi in kakor to želi sama Generalna direkcija. Kakor je znano sami zbornici, se tovorijo na zapadu naše države večnoma samo odkriti vozovi, kateri se odpravljajo ali za postaje na vzhodu naše države ali pa za inozemstvo, predvsem pa za Italijo. Ker se pa morajo na vzhodu naše države iztovorjeni odkriti vozovi odpravljati zopet na zapad, preteče daljši čas, predno se morejo vozovi dostaviti za ponovni tovor. Ta okolnost pa vrlo neugodno vpliva na pomanjkanje vozov, posebno v jesenskem času, ko je s sladkorno peso, kakor že omenjeno, zavzeto večje število odkritih vozov. — Vozovi, ki se odpravljajo za postaje italijanskih državnih železnic, se tudi predolgo zadržujejo v inozemstvu; to zadrževanje traja povprečno po 10 dni za vsak voz. Generalna direkcija je imela v vidu vse te okolnosti in je poleg drugih ukrepov za omiljenje pomanjkanja vozov pooblastila ljubljansko ravnateljstvo, da more za utovor robe za inozemstvo zahtevati potrebne vozove na posodo od tujih železniških uprav; toda italijanske železnice se izgovarjajo, da nam svojih vozov radi pomanjkanja ne morejo poslati. Kakor smo ugotovili pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani, se je vozovna situacija v zadnjem tednu tako zboljšala, da je krita celotna potreba naročenih vagonov in je torej zahtevam interesentov v polni meri ustrezno.

15.000 dunajskih krojačev brez dela. Na nekem, shodu dunajskih krojačev je izjavil predsednik njih zadrage, da je sedaj 15.000 krojačev na Dunaju brez zaslužka, ki stradajo obenem z več kot 30.000 družinskimi člani. Tisoče krojačev je izgubilo svoje stare odjemalce in ti se vdnjujejo konfekcijski industriji, ki jim daje delo za na dom. Računajo, da je tako zaposlenih 15.000 krojačev, medtem ko jih je bilo prej samo 7000.

Prze.

Dne 26. novembra.

Denar.

Zagreb. Budimpešta 7.89—7.99 (7.89—7.99). Berlin 13.3975—13.4979 (13.392—13.492). Italija 227.26—229.66 (227.33—229.33). London 272.96—274.96 (272.74—274.74). New York 56.10—56.70 (56.20—56.80). Pariz 213—217 (218—222). Praga 166.49—

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. D.

V deželah Viktorija, Novi Južni Wales in v Južni Avstraliji je več kakor tritisoč pristav. Na enih so »skvaterji« (živinorejci), ki rede samo živino, na drugih pa »setlerji« (poljedelci), ki obdelujejo zemljo. Dokler nista dospela naša mlada Angleža, je bila največja pristava gospoda Jamiesona, ki je merila sto kvadratnih kilometrov. Stranica, ki je bila ob reki Paru, Darlingovem dotoku, meri petindvajset kilometrov.

Sedaj jo je hottamska pristava (Hottam-Station) daleko nadkrilila, tako glede površine kakor glede pridelkov. Mladenica sta bila hkrati živinorejca in poljedelca. Upravljala sta ogromno posestvo z redko spretnostjo in, kar je še več, z nenavadno vztrajnostjo.

Citatelj že ve, da je Hottam-Station daleč od velikih mest, v sredi malo obiskane Murrayeve pustinje. Zavzema pokrajino med 146° 48' in 147°, to se pravi zemljišče, ki je pet milj dolgo in prav toliko široko ter sega od gričevja Buffale-Ranges do gore Hottam. Na obeh severnih oglih ogromnega četverkotnika se vzdiguje na levi gora Aberdin, na desni pa vrh High-Barven. Tudi vode za namakanje je dosti, ker je vse polno potočkov in dotokov reke Owen's-river, ki se na severu izliva v Murray. Tako je obdelovanje zemlje prav tako hvaljeno kakor živinoreja. Stiri tisoč hektarov dobro obdelane in dobro namakane zemlje daje poleg domačih pridelkov tudi inozemske, medtem ko se debeli par milijonov živali na zelenih pašnikih. Zato so pridelki hottamske pristave zelo čislani in visoko cenjeni na tržiščih v Castlemainu in Melbourneu.

Mihael in Aleksander Patterson sta pravkar končala svoje pripovedovanje in popisovanje, ko se je pokazala za drevoredom kazvarin pristava.

Bila je prijazna hišica iz desak in opeke, vsa ovita s slakom. Zgrajena je bila v obliki elegantne planšarske kočice. Okrog in okrog zidu je bila veranda kakor rimski impluvium, od stropa pa so viseli kitajski lampijončki. Pod okni so stale raznobarvne košarice, ki so se zdele kakor v cvetju. Ne morete si misliti kaj ljubkejšega, prijetnejšega za oko, pa tudi kaj udobnejšega ne. Po traticah in iz kamenitih gričkov so potanjali bronasti svetilniki in nosili elegantne svetilke. Zvečer zažari ves park v blede svetlobi plina, ki ga daje mala plinarna, skrita med mijalami in praprotnim grmovjem.

Nasprotno pa niso videli popotniki ne hiše za družino, ne hlevov, ne kašč, ničesar, kar bi pričalo o poljedelstvu. Vsa gospodarska poslopja — prava pravcata vas, ki šteje več kakor dvajset koč in hiš — so bila četrtil milje proč, na dnu majhne doline. Vasi in gosposka hiša sta bili zvezani s telefonom. Planšarska hišica je bila daleč od vsakega hrupa, kakor da se je izgubila v preleptem, samotnem gozdu.

Ko so stopili iz drevoreda, so zagledali majhen, zelo lepo zgrajen železen mostič, po katerem si prišel preko mrmrajočega potočka v notranji del parka. Popotnikom je prič naproti upravitelj resnega obraza. Hišna vrata so se odprla na stečaj, in gostje hottamske pristave so vstopili v razkošne prostore; človek bi ne verjel, da se more skrivati za preprostim zidom taka krasota.

Pred začudenimi očmi se je razgrnilo vse razkošje, ki si ga je kdaj izmislil umetnik ali gizdalin. Veža je bila okrašena s predmeti, ki so v zvezi z jahanjem ali lovom. Iz predsobe si prišel v prostoren salon s petimi okni. V kotu je stal klavir s starejšimi in novimi skladbami. Okrog in okrog ob zidu ali na niem so bili podstavki z marmornatimi kipi, dvoje

slikarskih pultov, nekaj slik nizozemskih mojstrov. Po tleh so bile razgrnjene preproge, mehke kakor gosta trava, vanje so bili vtakni ljubki prizori iz baje-slovja. Od stropa je visel starinski lestenec. Povsod si vi tel razkošne porcelanaste vaze in dragocene drobnarije, ki so pričale o plemenitem okusu lastnikov, brez števila ljubkih igrače, za katere ne bi verjel, da jih dobiš v avstralskem stanovanju. V tem vilinskem salonu si mogel najti vse, kar more kratkočasiti prostovoljnega pregnanca, vse kar spominja duha na evropske navade. Dejali bi, da smo na kakem francoskem ali angleškem gradu.

Skozi gosto pletenje zastorov je prihajala pridušena svetloba, po salonu so že začele legati sence z verande. Lady Helena je stopila k oknu in ostrmela. Okna so gledala na široko dolino, ki je segala prav do vzhodja gora na vzhodu. Po njej so se vrstili travniki in šumice, široke jase in okrogli, smejoči se grički. Vsa dolina je bila videti kakor na dlani. Pogled je bil nepopisno očarljiv.

Nobena druga pokrajina bi se ne mogla meriti s tem avstralskim paradižem, niti slavnoznana Rajska dolina pri Telemarku na norveški meji.

Na pokrajini so počivale velike svetlobne in senčne lise. Kakor se je zazdelo muhastim sončnim žarkom, tako je menjavala lice. Celotno najubnejša domišljija bi si ne mogla izmisliti kaj lepšega, očarujoč prizor je zadovoljil še tako razvajeno oko.

Medtem je pristavski kuhar na Aleksandrovo povelje pripravil v naglici večerjo. Manj kakor četr ure po prihodu so popotniki že sedli za bogato, razkošno obloženo mizo. O kakovosti jedi in vin bi se ne dalo prerekati. Bolj pa kakor vse izbrane jedi, bolj kakor vse slaščice, ki si jih le more omisliti bogataš, je ugajalo popotnikom nedolžno veselje obeh mladeničev, ki sta bila presrečna, da sta jih mogla sprejeti pod gostoljubni krov.

Priporočamo »Ljudske knjižnice« v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv. Kazan, volkji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din. 20. zv.: Kralj gorá, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

168.49 (166.44—168.44), Dunaj 7.91—8.01 (7.91—8.01), Curih 10.834—10.934 (10.455—10.935), Amsterdam 22.62—22.82.

Curih. Belgrad 9.175 (9.175) Budimpešta 72.70 (72.70), Berlin 123.50 (123.50), Italija 20.97 (21), London 25.15 (25.15), New York 519 (519), Pariz 19.50 (19.55), Praga 15.625 (15.625), Dunaj 73.12 (73.12), Bruselj 23.45, Bukarešt 2.375 (2.375), Sofija 3.775 (3.775), Atene 695, Amsterdam 208.65.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.53, Kodanj 176.05, London 34.3025, Milan 28.57, New York 707.75, Pariz 26.75, Varšava 100.85. Valute: dolarji 706.90, francoski frank 26.70, lira 28.52, dinar 12.49, češkoslovaška krona 20.95.

Praga. Devize: Lira 136.875, Zagreb 59.985, Pariz 127.25, London 163.50, New York 33.75.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 74—76, zaklj. 75.50—76, vojna odškodnina 295—310, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 201—202, zaklj. 201, Ljublj. kreditna 210 den., Merkantilna 100—105, Slavenska 49 den., Kred. zavod 175—185, Strojne 123 den., Vevče 120—125, Nihag 34 den., Stavbna 100—110, Sešir 146—153.

Zagreb. 7% invest. posoj. 75—76, vojna odškodnina 296—297, nov. 295—298, dec. 298—300, Hrv. esk. 116—117, Kred. 133—135, Hipobanka 65—66, Jugobanka 107—108, Prastredina 935—940, Ljublj. kreditna 210 den., Slavenska 50 den., Srpska 144—146, Narodna banka 4200—4250, Eksploatacija 44—50, Sečerača 475—500, Nihag 39 bl., Gutmann 375—380, Slavex 140—150, Slavonija 45—46, Trbovlje 325 den., Vevče 120 den.

Dunaj. Alpine 277.100, Greinitz 135, Kranjska industrijska 285, Trbovlje 411, Hrv. esk. 147, Leykam 158, Hipobanka 81.500, Avstr. tvernice za dušik 191, Mundus 937, Klavonija 53.500.

Blago.

Ljubljana. Les: Bukovi plohi, ostrorobi s prerazanim srecem, 120, 140, 160 mm, od 2—2.50, 3—3.50, 4—4.50 m, feo vag. Postojna tranz. 700 den., hrastovi hlodi od 30 cm napr., I, II, feo nakladal. na postaja 450 bl., bukovih hodi I, II, od 2.30—4.60 m, od 30 cm napr., feo vag. nakladalna postaja Dolenjsko 250 bl. — Zito in poljski pridelki: Pšenica 76 kg, feo vag. naklad. postaja 265 bl., pšenica 76/77, feo vag. gor. kolodvor Ljubljana 305 bl., koruza stara, feo vag. par. Novi Sad 160 bl., koruza umetno sušena, feo vag. par. Novi Sad 155 bl., koruza umetno sušena, feo vag. Postojna 208 bl., koruza nova, času primerno suha, feo vag. nakladalna postaja 117.50 bl., koruza nova, času primerno suha, za januar, februar, feo vag. nakladalna postaja 130 bl., koruza nova, času primerno suha, za marec, april, feo vag. nakladalna postaja 140 bl., koruza nova, feo vag. Postojna 170 bl., oves rešetani, feo vag. naklad. postaja 175 bl., ajda domača, par. Ljubljana 265 bl., proso domače, feo vag. nakladalna

postaja p. b/n 215 bl., proso domače, feo vag. Postojna b/n 230 bl., otrobi pšenični, drobnji, feo vag. Ljubljana 140 bl., otrobi drobnji, feo vag. Banjaluka 115 bl., otrobi debeli, feo vag. Banjaluka 155 bl., krompir beli, feo vag. štajerske post. 65 bl., krompir beli, feo vag. meja 85 bl. — Strošnice in semena: Fižol prepečen, v vrečah, b/n, feo nakladalna postaja 1 vag. 330—330, zaklj. 330. — Sadje, južno sadje: Suhe slive v zab. 80/85, feo vag. nakladalna postaja pol vag. 715—715, zaklj. 715. — Seno, slama: Seno sladko, feo štajerska nakladalna postaja 72.50 bl.

Katoliški vestnik.

POZORNOST VZBUJAJOČE KONVERZIJE.

Holandski list »Het Missieboekje« poroča o nekaterih konverzijah zadnjega časa, ki so predvsem za katoliški svet velikega pomena. Tako je v Angliji konvertirala gospa Raymond Asquith, snaha prejšnjega angleškega ministrskega predsednika Asquitha; na Švedskem ji je sledila Hedvika Sovenskiöld. Ta potomka ugledne švedske rodbine se je te dni odpovedala protestantizmu v pričo kardinalvikarja rimskega, Pompilija. Njen oče je bil kraljevi komornik na dvoru kralja Oskarja II. V Ameriki je konvertiral rusko-pravoslavni škof A. Dzuba i j, na Norveškem znani pisatelj Siegfried Andset, na Filipinih protestantski Domme Catlin. V Indiji se je dala krstiti članica bramanske kaste, gospa umrlega Anauth Chaslu-a, ki pripada kraljevski rodbini. V hišni kapeli »Academiae dei nobili Ecclesiastici« v Rimu je msgr. B. Brown sprejel v sv. cerkev luteranskega duhovnika Artur Murray Daleja, prejšnjega kaplana v Sadržu in Radbournu. Sreča je hotela, da je bil od l. 1889. do l. 1904. kaplan v anglikansko-protestantskem samostanu benediktin v Mollingu. Ta samostan se je l. 1918. z vso družino in hkrati z družino samostana v Caldenu vrnil v naročje sv. cerkve. V Angliji je anglikanski pastor Rouse, znan zlasti kot spiritist, sledil svojim trem s'novom in prestopil prag katoliške cerkve. Zavod St. Charles, ustanovljen pred petimi leti v Hatfieldu za anglikanske konvertite, ki se pripravlja tukaj na duhovniški stan, šteje že zdaj 57 takih slučajev. Slavni angleški zdravnik dr. med. Tergusson, sloveč po svojem tropičnem

zdravilstvu, je zapustil službo dvornega in vladnega zdravnika na angleškem dvoru v Avstraliji z namenom, da študira filozofijo in teologijo v angleškem katoliškem seminarju. Dne 6. sept. t. l. je tudi rusko-pravoslavni arhimandrit Filip Morozow (nadškofija Wilna) stopil v katoliško cerkev.

Število onih pa, kateri prehajajo iz katolištva v nasprotni tabor, ni niti veliko, še manj pa so to izobraženi možje; v verskih rečeh malomarni, v gospodarskih pa so večinoma koristolovci in kot taki se že prej komaj morejo smatrati za člane cerkve.

K PETDESETLETNICI KATOL. ZNANSTVENIH INSTITUCIJ V FRANCIJI.

Kakor drugod, tako in morda še bolj kot pri drugih narodih, je bilo 19. stoletje pri Francozih po veliki večini racionalistično. Veliki izumi prejšnjega veka so človeka povzdignili iz njegove vsakdanjosti in so mu takorekoč dali v roko vajeti naravnih sil. Nič ni torej čudnega, če se je pod vplivom tedanjega filozofskega nazora človek hotel povzdigniti višje, kakor mu to pristojalo, če se je začel prilaščati za absolutnega gospodarja sveta. Boga je ta doba začela vedno bolj in bolj negirati, vero pa smešiti kot staro bajko, ki ji v prosvitljenem človeštvu ni več mesta. Znanost je bila parola te dobe; znanost, tako so kričali, bo rešila človeštvo negotovih dvomov; ona bo izpodrinila zastarele nazore, ki jih proglašajo starokopitno in okamenelo krščanstvo.

V tem duhu se je bil boj v Franciji zlasti v letih 1850. do 1870. in še tudi nadalje. Da so bile posledice tega početja usodne, o tem ne more dvomiti nihče; saj nam o tem dovolj glasno priča žalostni moralni položaj Francije. Ta psevdoznanost je tedaj tem bolj divjala, ker je bila v tem času med Francozi domala brez nasprotnikov, ki bi ji upali in mogli tedaj uspešno ugovarjati.

Uvideli so tedaj trezni in veliki možje, da ta neenaki boj zanje ne more uspeti, zato so se zavzeli z vso resnostjo in osnovali so leta 1875. tri katoliške institute. Omogočeno jim je bilo to po tem, ker je tega leta 12. julija narodna skupščina sprejela zakon, ki jamči

svobodo višjim šolam. Ustanovili so torej tega leta tri popolne višje institute v mestih: Pariz, Lille in Angers, in istočasno juridično fakulteto v Lyonu, kjer tedaj ni bilo še niti državne univerze.

Namen teh ustanov je bil, dokazati svetu, da ne more biti in da tudi v resnici ni nasprotja med vero in vero. Vera nam kaže svet v luči razodetja, a veda naj nas nasprotno od stvari vodi navzgor proti Bogu. Znanost pa mora biti objektivna in se mora torej brez predsodkov ravnati po objektu in motriti vse njegove odnose; razni odnosi pa zahtevajo tudi različne metode znanstvenega preiskavanja, in tu je napaka, ki jo je zagrešila moderna znanost.

To nekako je bil načrt, katerega so za risali novoustanovljenim šolam. Priznati je treba, da so po načrtu precej dosledno ravnali in danes more katoliška Francija pokazati svetu lepe uspehe, ki so jih dosegli. Na eni strani so učeni znanstveniki prisilili nasprotno znanost, da je tudi njim dala priznanje in se je bolj in bolj umikala pred pravo resnico, na drugi strani pa so oskrbeli ljudstvu zdrave in koristne duševne hrane; izdali so namreč že nebroj poljudnih knjig. Toda ne le za Francijo so ta katoliška ognjišča pomembna! Tudi ostali svet mora upoštevati učene in globoko znanstvene razprave, katere so ustvarili možje, vzgojeni v teh šolah. Naj omenim le Sertillangesa, Duchesnea, Brogliea, ki slove kot priznani učenjaki. Imajo že danes zaslužnih mož prav v vseh strokah. Tudi René Bazin je izšel iz njihovih vrst.

Največ pa, kar so te šole rodile, je pač to, da dobimo danes tudi med inteligenco, in tu še prav posebno, zelo mnogo globoko prepričanih katolikov, in to v vseh stanovih in poklicih.

Upravičena je torej katoliška Francija, da to 50letnico proslavi res z vsem sijajem.

Poizvedovanja.

Našel se je 15. oktobra dežnik. Dobí se na Sv. Petra cesti 54, priti.

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservata za Opalograph dobite edino le pri **L. Baraga**, Selenburgova ul. 6/l. **Telefon št. 950**

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!

Trgov. pomočnik

manufakturst, dober prodajalec, se sprejme kot prva moč v trgovini Fr. Prijač, Tržišče — Dolenjsko. 7891

Kuharico

pridno in poslušno, katere razume tudi druga gospod. dela, sprejemem takoj. Starost od 24 do 40 let. Meseč. plača 300 Din. Fani Polanc, valjični mlin, Radeče pri Zidanem mostu. 7893

Lokal

s 3 prostori (event. deljeno v 2 lokala s posebnimi vhodi), na najbolj prometnem trgu v Ljubljani, se odda proti odškodnini (event. s stanovanjem). Naslov v upravi »Slovenca« pod števil. 7866.

Kupim več dobro ohranjenih VINSKIH SODOV

od 200 do 500 litrov. — Ponudbe na Jos. URAN, Ljubljana, Mestni trg 11. 7928

KANARČKI

saprodaj. — Poizve se na Selu v trgovini g. Alič.

Prodaj parcelo

pod Rožnikom, 700 m², po 12 Din. — Ponudbe pod »Kupim« na upravo »Slovenca«.

Omara

— umivalnik z marmor. ploščo, z mahagoni lesa, kuh. mizica, stolice in dr., se zaradi odpotovanja po nizki ceni proda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod števil. 7926.

Naznanilo.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da bom od ponedeljka dne 30. nov. dalje pekli tuji kruh dvakrat dnevno, in sicer ob 11 dop. in ob 15 (3) pop. — Se priporoča Anton PREŠKER, pekarna, Ljubljana, Dunajska cesta 5. 7933

POZOR! POZOR!

Vsakovrstni lect

kakor: punčke, konjičke, miklavže, parkeline, različna med. roba, prvovrst. keksi, otr. biškoti, šampanjci, bibi itd. priporoča cenj. preprodajalec po najnižji ceni izdelovalec T. NOVOTNY — Ljubljana, Opekarska cesta 26. Glavna zaloga: Dunajska cesta št. 9. 7270

Pohištvo,

moderno, vsakovrstno, po konkurenčnih cenah, tudi na obroke, nudi in vabi na ogled Matija A. d'lovic, založba pohištva, Ljubljana, Vidovdanska cesta 2, Celje, Krekov rg.

DRVA - CEBIN

Wolfova ulica 1/II. — Telefon 56

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

Černe, Ju elir, Ljubljana Wolfova ulica števil. 3.

Prodaj

POSESTVO

v bližini Kranja. Cena samo 150.000 Din. Hiša, hlev za 8 glav živine in gospodar. poslopje, vse novo in z opoko krito, v najlepši ravnini, vse obsejano. Voda in elektrika pri hiši. Na željo kupca se dobi ves živ in mrtev inventar. — Naslov se izve v upravi lista pod števil. 7903.

Pozor! NAJVIŠJE PLAČUJEM

stare moške obleke, čevlje in pohištvo. Zadojstje dopisnica, da pridem na dom. DRAHE - Ljubljana, Gallusovo nabrežje št. 29. 7907

NAPRODAJ

»Plavčev mlin«

pri št. Rupertu (Dolenjsko): mlin, žaga na turbine, stopa, elektrika, hiša z vsemi gospodarskimi poslopji, vse nanovo urejeno. Polje, travniki in gozd, vsega okrog 19 oralo (arondirano). — Frančiška Perše, št. Rupert (Dolenjsko). 7771

Inserati v »Slovincu« imajo popoln uspeh. — Inserirajte v njem!

Moški čevlji, visoki

iz črnega boksa, elegantna oblika, prvovrstni, za Din 217. — kakor tudi vsi ostali čevlji se dobe, dokler traja zaloga, v detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2.

Fran Derenda in Komp., Ljubljana

Avtomobilne in motorne brizgalne

Priložnostni nakupi. Nove in malo rabljene dobavlja Maschinenfabriksgesellsch. »Union«, Wien, G. m. b. H., VII/2, Hernalsergürtel Stadtbahnbögen 68—72.

Rnizševni oglas!

V založbi knjigarne »Napredek« v Beogradu je izšla knjiga

»Naše Finansije«

od dr. Slavka ŠEČEROVA. Cena knjigi: Din 40.—

Novo!

Tužnim srcem sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, brat in tast, gospod

Viktor Zalaznik

poštni kontrolor v pok.

v četrtek, dne 26. t. m. po kratki, mučni bolezn, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v soboto, dne 28. novembra 1925 ob pol 3 pop. iz hiše žalosti, Emonska cesta št. 2, na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1925.

Dragica, soproga. — Viktor, prof. Albin, sinova. — Dr. Mirjam, Dragica por. Ukovič, hčeri. Viktor, vnuk. — Franc in Janez, brata in vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Na zahtevo

Vam stavimo brezplačno proračun za črtanje in vezavo poslovnih knjig po navodilu.

Knjigovoznica K.T.D. v Ljubljani

Kopitarjeva ulica 6. II.

Zahvala.

Povodom smrti ljubega očeta oziroma soproga, gospoda

dr. Josipa Kolšek-a

odvetnika in hišnega posestnika v Laškem

se vsem, ki so ga spremili na zadnji poti ali na katerikoli način izrazili sočutje, najiskrenejše zahvaljuje

ZALUJOČA RODBINA.

Laško, dne 24. novembra 1925.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nepozabnega soproga, očeta, strica, svaka in tasta, gospoda

Antona Pogačnika

posestnika, bivšega župana itd.

za poklonjene krasne vence in cvetje, za nadvse častno udeležbo pri pogrebu, osobito častiti duhovščini, gospodom Kmetske posojilnice, požarni brambi in vsem drugim znancem in prijateljem, ki so pokojnega spremili na njegovi zadnji poti, se najlepše zahvalujemo.

Ljubljana VII, dne 26. novembra 1925.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala.

Vsem, ki so z nami čutili, vsem, ki so blagopokojnega spremili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti, vsem, ki so nam stali ob strani v najtežjih urah, zlasti pa njegovim stanovskim tovarišem in ožjim prijateljem, naša najiskrenejša zahvala.

V Ljubljani, dne 27. novembra 1925.

žalujoča rodbina REISNER.